

FONDS
CULTUUR+FINANCIERING

JAARVERSLAG 2021

FINANCIERING VOOR EEN STERKE SECTOR

Inhoud

1.	Voorwoord	3
2.	Verslag Raad van Toezicht	5
3.	Bestuursverslag	11
4.	Jaarrekening	
4.1	Balans per 31 december 2021	21
4.2	Staat van Baten en Lasten over 2021	22
4.3	Algemene toelichting op de jaarrekening	23
4.4	Toelichting op de grondslagen van de waardering en resultaatbepaling	25
4.5	Toelichting op de balans per 31 december 2021	29
4.6	Toelichting op de staat van Baten en Lasten over 2021	42
5.	Controleverklaring	
5.1	Controleverklaring van onafhankelijke accountant	47
6.	Bijlagen	
6.1	Budget en saldioverzicht Utrechtse Cultuurlening	51

1. Voorwoord

Doelstelling van het Fonds Cultuur+Financiering is het helpen van creatieven, kunstenaars en organisaties in de professionele culturele en creatieve sector om hun dromen en ambities te verwezenlijken. Met advies en door leningen op maat te verstrekken tegen lage rentes. Dit doen wij in opdracht van en intensieve samenwerking met Cultuur+Ondernemen. Samen hebben we de expertise opgebouwd die nodig is voor het beoordelen van kredietwaardigheid en verdienpotentieel. Zo vergroten we de toegang tot financiering voor de culturele en creatieve sector. We werken nauw samen met overheden, fondsen, banken en andere organisaties die actief zijn in cultuurfinitanciering.

Net als 2020 was ook 2021 een bijzonder en uitdagend jaar. De coronapandemie woedde nog door. Iedereen in Nederland had te maken met beperkingen en de effecten daarvan. Het ministerie van OCW stelde na het uitbreken van de coronacrisis omvangrijke steunpakketten beschikbaar voor de culturele en creatieve sector. In 2021 hebben we met Cultuur+Ondernemen de leenfaciliteiten voor de sector verder uitgebreid. Het ministerie van OCW stelde hiervoor € 18 miljoen extra beschikbaar, boven op de al bestaande budgetten, waarvan € 3 miljoen specifiek bedoeld voor zzp'ers. In december zei het ministerie nog € 25 miljoen extra toe voor het eerste halfjaar van 2022. Sinds de start van de coronacrisis is met de corona-steunpakketten voor cultuur dan in totaal € 73,3 miljoen beschikbaar gesteld door het ministerie van OCW via de Cultuur Opstart Lening en de Cultuur Vermogen Lening.

Ook de Cultuurlening Plus kreeg verder vorm. Inmiddels hebben we een breed portfolio aan leningen voor verschillende doelgroepen in de culturele sector. Culturele ondernemers moeten omzet maken om daarmee inkomsten te genereren. Lenen is een middel om dat mogelijk te maken. Onze leningen zijn dus belangrijke bijdragen aan een weerbare sector.

In 2021 zijn we ook nieuwe samenwerkingen aangegaan. Bijvoorbeeld met Qredits. Samen zetten we een Cultuurlening op voor de BES-eilanden Bonaire, Sint-Eustatius en Saba. Met de provincie Noord-Holland werkten we samen aan de inrichting van een eigen revolving fund. Ook voerden we gesprekken met verschillende partijen over alternatieve financieringsoplossingen, zoals met de audiovisuele sector en het Filmfonds over de inrichting van een garantieregeling.

De impact van de crisis zal ook in 2022 nog voelbaar zijn. De financiële gevolgen zijn groot en voor de lange termijn zijn structurele oplossingen nodig. De sector staat nog voor een belangrijke transitieopgave. De sector moet (financieel) weerbaarder worden. Dit betekent dat er nieuwe verdienmodellen moeten worden ontwikkeld en oplossingen bedacht moeten worden voor de wegvallende publieksinkomsten. Ook de zakelijke ontwikkeling moet worden versterkt. Daarom kijken wij positief vooruit. Onze leningen zijn verder ontwikkeld en Cultuur+Ondernemen staat klaar om ondernemers in de culturele en creatieve sector te ondersteunen. 2022 staat in het teken van het verder onder de aandacht brengen van onze leningen, en het verder verspreiden van de kennis over lenen. Het huidige revolverend fonds laat zien dat leningen en garantstellingen voorzien in een behoefte en werken. Het is onze wens dat de ontwikkeling van het fonds kan worden versneld, zodat meer cultureel ondernemers toegang krijgen tot financiering.

Met deze financiering kan ook een hefboom worden gecreëerd voor (private) investeringen en kunnen we, samen met de sector, collectieve faciliteiten ontwikkelen voor bijvoorbeeld onverzekerbare pandemierisico's. De sector geeft aan hier behoefte aan te hebben. We hopen daarom dat de culturele sector in 2022 een 'booster' mag krijgen. Een booster die weer dingen mogelijk maakt. En die de vrijheid geeft om te ondernemen.

Per 1 januari 2022 worden de leenfaciliteiten en de daarmee verband houdende activiteiten overgedragen aan Cultuur+Ondernemen. Vanaf dan zullen deze vanuit Cultuur+Ondernemen plaatsvinden. Hierdoor kan integraler gewerkt worden en meer waarde geboden worden aan doelgroepen. Het is daarnaast efficiënter en vergroot de transparantie.

Met dit jaarverslag 2021 laten we zien welke prioriteiten we stellen, welke activiteiten we in 2021 hebben uitgevoerd en tot welke (financiële) resultaten dat heeft geleid. Onderdeel daarvan is de jaarrekening met de balans en de resultatenrekening over 2021. Onze rapportage is gecontroleerd door Mazars. Hun bevindingen staan in de onafhankelijke controleverklaring. Praktijkvoorbeelden van projecten, initiatieven en organisaties die wij in 2021 op weg hebben geholpen met hun financiering, zijn te vinden op de website van Cultuur+Ondernemen.

Pieter Siebinga
Directeur-bestuurder a.i.
Heel 2021
Stichting Fonds Cultuur+Financiering

Titia Haaxma
Directeur-bestuurder
Met ingang van 1 januari 2022
Stichting Fonds Cultuur+Financiering

2. Verslag van de raad van toezicht 2021

In 2021 speelde de coronacrisis opnieuw een belangrijke rol. Natuurlijk vooral voor de sector, waar de impact groot was. Maar ook voor het Fonds Cultuur+Financiering en Cultuur+Ondernemen. In 2020 en 2021 heeft het ministerie van OCW in totaal € 48,3 miljoen aan extra middelen voor corona-leningen aan de sector beschikbaar gesteld via de steunpakketten voor cultuur. Eind 2021 is nog eens € 25 miljoen extra toegezegd voor het eerste halfjaar van 2022. In totaal gaat het om € 73,3 miljoen. Het Fonds was in 2021 verantwoordelijk voor de uitvoering van deze leenactiviteiten. Een groot deel van het uitvoerende werk besteedt het Fonds uit aan Cultuur+Ondernemen. Het belang van een zorgvuldige uitvoering van de leenfaciliteiten was en is groot, ook voor de minister van OCW en de Tweede Kamer. Het ligt onder een vergrootglas. Hoe gaan we om met deze politieke gevoeligheid? Hoe verdelen we de gelden goed en zorgvuldig? Hoe gaan we om met risico's, bijvoorbeeld van het niet terugbetalen van de leningen? Hoe zorgen we dat we goed blijven aansluiten bij waar de sector behoefte aan heeft? Doordat in de raad van toezicht specialisten zitten op diverse gebieden, weten we goed waar we op moeten letten. En hebben we op alle fronten onze toezichthoudende rol kunnen vervullen. In dit verslag staat wat we in 2021 gedaan hebben, en hoe wij ons houden aan de Governance Code Cultuur.

Op de agenda van de raad van toezicht

- In 2021 heeft de raad van toezicht vijf keer vergaderd. Twee keer apart, en drie keer samen met de raad van toezicht van Cultuur+Ondernemen.
- In de vergadering van maart is in aanwezigheid van de accountant het jaarverslag 2020 besproken en goedgekeurd. Later in het jaar is besloten van accountant te wisselen en is overgestapt naar Mazars, die ook de accountant is van Cultuur+Ondernemen, vooruitlopend op het overbrengen van de uitvoering van de leenfaciliteiten van Fonds Cultuur+Financiering naar Cultuur+Ondernemen.
- Op 27 mei is een gezamenlijke vergadering geweest met de raad van toezicht van Cultuur+Ondernemen, waarin gesproken is over de wijze waarop de uitvoering van de leenfaciliteiten en de governance zijn georganiseerd.
- In de vergadering van 16 juni hebben we hierover een voorlopig besluit genomen. De leenfaciliteiten komen per 1 januari 2022 volledig te vallen onder Cultuur+Ondernemen en de governancestructuur wordt aangepast. Er komen personele unies, waardoor de directeur-bestuurder van Cultuur+Ondernemen en Fonds Cultuur+Financiering dezelfde persoon is en de raden van toezicht uit dezelfde leden bestaan. Het Fonds blijft als aparte entiteit bestaan. Dit voorgenomen besluit is daarna ter instemming voorgelegd aan het ministerie van OCW als belangrijkste opdrachtgever. In de gezamenlijke vergaderingen na de zomer stond de verdere uitwerking van deze veranderingen op de agenda.
- In de decembervergadering zijn de nieuwe statuten waarin de gewijzigde governancestructuur beschreven staat, goedgekeurd.
- Het nieuwe beleggingsstatuut en het nieuwe treasurystatuut zijn in de vergaderingen besproken en goedgekeurd.
- Op elke vergadering bespreken we de financiële cijfers en productiecijfers van de leenfaciliteiten en het vermogensbeheer.
- De raad heeft gevraagd om goed op de hoogte gehouden te worden over de ontwikkelingen op gebied van (potentiële) defaults. Dit had extra aandacht gezien de groei van de portefeuille, de toegenomen hoogte van de leenbedragen en de toegenomen risico's voor ondernemers als gevolg van de coronacrisis. Met de

bestuurder is gesproken over het (bijzonder) beheer-beleid en voorzieningenbeleid. Beiden zijn aangescherpt het afgelopen jaar. Het komend jaar zal het (bijzonder) beheer nog verder aangescherpt worden.

- Verder stond op de agenda: de BES-cultuurlening voor Bonaire, St. Eustatius en Saba die in samenwerking met Qredits is ontwikkeld, de Noord-Hollandse Cultuurlening en het jaarplan en de begroting voor 2021.

Principe 1 – De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren

Nog meer verankerd in de sector

Het Fonds Cultuur+Financiering verschaft financiering aan de culturele sector. Het belang daarvan was in 2021 onverminderd groot in deze enorm moeilijke tijd. De extra gelden die beschikbaar kwamen in 2020 en 2021 moeten zorgvuldig en goed besteed worden; als raad van toezicht kijken we hier scherp naar. De sector wist ons al vanaf de start van de steunmaatregelen goed te vinden, ook de niet-gesubsidieerde commerciële organisaties. Deze trend zette door in 2021. Daarnaast wist ook een groeiende groep zzp'ers de weg naar ons te vinden. Er is € 3 miljoen extra toegekend voor deze doelgroep. Met een campagne heeft deze lastig bereikbare groep ons kunnen vinden. Ook hebben we op verzoek van de minister van OCW de BES-Cultuurlening gelanceerd, waardoor we ons nu ook richten op de culturele sector in de overzeese gebieden. Dit doen we met een nieuwe samenwerkingspartner, Qredits. We zijn dus steeds meer zichtbaar en vindbaar voor de culturele sector, over de volle breedte. Als raad van toezicht kijken we elke keer in hoeverre de nieuwe activiteiten verantwoord zijn, passen bij onze missie en opdracht en of de processen goed op orde zijn.

Overbrengen leenfaciliteiten naar Cultuur+Ondernemen

Per 1 januari 2022 worden onze leningen overgedragen aan Cultuur+Ondernemen. Vanaf dan zullen alle activiteiten op het gebied van lenen vanuit Cultuur+Ondernemen plaatsvinden. Hiermee kan integraler gewerkt worden en meerwaarde geboden worden aan doelgroepen. De uitvoering wordt eenvoudiger en daarmee efficiënter en transparanter.

Garantieregeling voor de audiovisuele sector

In 2021 is ook gewerkt aan een garantieregeling voor onverzekerbare pandemie-risico's voor de audiovisuele sector. Een product waar duidelijk behoefte aan is, maar ook nieuw is voor het Fonds. De raad van toezicht denkt bij dit soort onderwerpen kritisch mee én tegen met de directie. Aandachtspunt was bijvoorbeeld de mate waarin risico genomen wordt en wat deze regeling zou vragen van de uitvoering.

Principe 2 – De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan (pas toe én leg uit). De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd vanaf af (pas toe óf leg uit).

Governance Code Cultuur

Wij volgen de principes van de Governance Code Cultuur en leggen daarover verantwoording af in dit jaarverslag. Indien we afwijken van de aanbevelingen lichten we dat toe.

Wijziging governancestructuur

Het overbrengen van de leenfaciliteiten naar Cultuur+Ondernemen vormde ook de gelegenheid om de governancestructuur onder de loep te nemen. Er komen personele unies, waardoor de directeur-bestuurder van Cultuur+Ondernemen en Fonds Cultuur+Financiering dezelfde persoon is en de raden van toezicht uit dezelfde leden bestaan. Het Fonds blijft wel als aparte entiteit bestaan. Hiervoor zijn eind 2021 de statuten van beide stichtingen aangepast. In 2021 hebben we dit samen met de raad van toezicht van Cultuur+Ondernemen voorbereid.

Principe 3 – Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

Nieuwe richtlijn rondom belangenverstrengeling

In verband met de groeiende leenactiviteiten heeft de raad van toezicht van Cultuur+Ondernemen besproken hoe zij omgaan met mogelijke belangenverstrengeling bij het verstrekken van leningen. Immers, diverse leden van de raad van toezicht van Cultuur+Ondernemen, en ook van het Fonds, zouden vanuit hun functie bij andere culturele organisaties ook potentiële leningaanvragers kunnen worden. In dit proces van analyse en gedachtenvorming hebben zij gesproken met drie governance-experts.

Om elke schijn van belangenverstrengeling weg te nemen is de conclusie dat het lidmaatschap van de raad van toezicht van Cultuur+Ondernemen niet verenigbaar is met een zwaarwegende rol of een eigen belang bij een organisatie die een lening wil aangaan bij Cultuur+Ondernemen. Hetzelfde geldt uiteraard ook voor Fonds Cultuur+Financiering. De raad van toezicht van het Fonds bespreekt dit nader in 2022.

Dit heeft voor de huidige raden van toezicht geen gevolgen gehad: er zijn geen gevallen geweest waar sprake was van belangenverstrengeling.

Leden van de raad van toezicht en het bestuur hebben afgesproken altijd melding te doen van nevenactiviteiten. Zo blijft belangenverstrengeling onderwerp van gesprek.

Principe 4 – Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

Heldere rolverdeling

Wij hebben afspraken met de bestuurder wie waarover gaat en hoe we elkaar informeren. Dat is vastgelegd in de statuten, afspraken tussen bestuur en toezicht en de procedures rondom het verstrekken van leningen. In de praktijk werkte dit goed. De directeur van Cultuur+Ondernemen en de voorzitter van de raad van toezicht van het Fonds waren in 2021 conform de toen geldende statuten dezelfde persoon. Zij bewaakt tijdens overleggen vanuit welke rol zij daar zit.

Principe 5 – Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

Principe 6 – Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

De organisatie

Het Fonds heeft geen personeel. Cultuur+Ondernemen was in 2021 voor het Fonds de uitvoerder van de leenfaciliteiten. Als raad van toezicht monitoren we dit, en toetsen we of het proces verantwoord verloopt.

Principe 7 – De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

Verlenging interim directeur-bestuurder

Pieter Siebinga was ook in 2021 interim directeur-bestuurder. Zijn opdracht is verlengd, gezien de grote ontwikkelingen het afgelopen jaar, zoals de extra leengelden, het onderbrengen van de leenfaciliteiten bij Cultuur+Ondernemen en de wijziging van de governancestructuur. Per 1 januari 2022 is Titia Haaxma directeur-bestuurder van het Fonds Cultuur+Financiering. Wij danken Pieter hartelijk voor zijn inzet voor het Fonds en waarderen zijn grote bijdrage in de afgelopen jaren.

Principe 8 – De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

Samenstelling van de raad van toezicht

Vanaf 1 januari 2021 was Titia Haaxma voorzitter van de raad van toezicht van het Fonds Cultuur+Financiering. De andere leden waren Tineke Kothe, Caroline Oosterbaan en Lucas Hendricks. Het lidmaatschap van Lucas Hendricks is met een jaar verlengd, vanwege zijn kennis van de sector en omwille van de continuïteit.

Vanaf 1 januari 2022 treden Tineke Kothe, Caroline Oosterbaan en Lucas Hendricks toe tot de raad van toezicht van Cultuur+Ondernemen en zullen zij en de andere leden van de raad van toezicht van Cultuur+Ondernemen (Marjolijn Vencken – voorzitter, Arif Dursun en Joke Bakker) ook lid zijn van de raad van toezicht van het Fonds. Dit doen we om de kennis en ervaring van de leden aan boord te houden. Titia Haaxma is met ingang van 1 januari 2022 directeur-bestuurder van zowel Cultuur+Ondernemen als Fonds Cultuur+Financiering en uiteraard geen voorzitter van de raad van toezicht van het Fonds meer.

De statuten van het Fonds zijn aangepast aan deze nieuwe structuur.

De raad van toezicht heeft besloten de zelfevaluatie uit te stellen naar 2022, vanwege de wijziging van de governancestructuur. Het zal dan een zelfevaluatie worden in de nieuwe samenstelling, en gezamenlijk voor Cultuur+Ondernemen en Fonds Cultuur+Financiering (aangezien de samenstelling gelijk is). De evaluatie zal plaatsvinden met behulp van de nieuwe zelfevaluatiescan van Cultuur+Ondernemen, die in maart 2022 beschikbaar komt.

Nevenfuncties bestuur en toezicht Fonds Cultuur+Financiering

Marjolijn Vencken, voorzitter raad van toezicht (vanaf 1 januari 2022)

- eigenaar Trouble in Paradise
- voorzitter Koorbiënale
- voorzitter Ludwig
- secretaris van Stichting Be-Wonder

Joke Bakker, lid raad van toezicht (vanaf 1 januari 2022)

- directeur BlueWeaver Holding, Holding company
- bestuurder BlueWeaver BV, consulting company
- bestuurder OpenArtExchange BV, international art gallery
- lid raad van commissarissen CCV Groep BV, betaalinstelling en afwikkelonderneming

Arif Dursun, lid raad van toezicht (vanaf 1 januari 2022)

- accountant KPMG
- docent Vrije Universiteit
- bestuurslid Blikverruimers
- founder/host BusySeasonTalks

Lucas Hendricks, lid raad van toezicht

- directeur bestuurder A Lab
- eigenaar Kairos Co
- voorzitter bestuur Stichting Playgrounds
- ambassadeur IMC Weekendschool
- ambassadeur Veerstichting

Tineke Kothe, lid raad van toezicht

- advocaat, Senior Counsel in de Financial Markets Group van Clifford Chance
- bestuurder bij Stichting Sao Tome Principe
- Lid Comité van Aanbeveling Stichting Anne-Bo

Caroline Oosterbaan, lid raad van toezicht

- lid Executive Committee NIBC (niet meer in 2022)
- voorzitter Raad van Commissarissen Westland Kaas
- vice-chair Advisory Board RSM

Titia Haaxma, voorzitter raad van toezicht tot en directeur-bestuurder vanaf 1 januari 2022

- jurylid Marina van Damme beurs TU Delft
- lid van de toetsingscommissie bij het Project Idols (tot 1/4/2021)
- voorzitter raad van toezicht Fonds Cultuur+Financiering (tot 1/1/2022)
- bestuurslid Fonds voor Cultuurmanagement, Antwerpen

Pieter Siebinga, directeur-bestuurder a.i. (tot en met 31/12/2021)

- Voorzitter van het Utrechts Monumentenfonds en Voorzitter van het College van Regenten van de Fundatie Maria van Pallaes
- Vice-voorzitter raad van commissarissen van Omnia Wonen, tevens lid van de auditcommissie en huurderscommissaris
- Lid raad van commissarissen van De Krim Vakantieparken Texel
- Lid raad van toezicht Olympisch Stadion Amsterdam
- Lid van de kwaliteitscommissie Waddenfonds
- Lid van de ledenraad van Donatus verzekeringen
- Lid van het bestuur van het Streekfonds Texel
- Lid van de commissie herbestemming Monumenten en jurylid Pieter van Vollenhovenprijs

Fonds Cultuur+Financiering – Rooster van benoeming en aftreden Raad van Toezicht

Geactualiseerd en vastgesteld door de Raad van Toezicht d.d. 25 januari 2022

Naam	Functie	1 ^e benoeming	2 ^e benoeming	Formeel einde lopende termijn	Beoogd einde lopende termijn	Herbenoembaar	Aftreden uiterlijk in
Marjolijn Vencken	Voorzitter	1 januari 2022		januari 2023		ja	januari 2027
Lucas Hendricks	Lid	18 maart 2015	21 maart 2018	maart 2022	maart 2023	nee	maart 2023
Caroline Oosterbaan	Lid	22 juni 2015	5 maart 2019	maart 2023	maart 2023	nee	maart 2023
Tineke Kothe	Lid	22 juni 2015	22 juni 2019	juni 2023	juni 2023	nee	juni 2023
Joke Bakker	Lid	1 januari 2022		juli 2023		ja	juli 2027
Arif Dursun	Lid	1 januari 2022		juli 2023		ja	juli 2027

Leden worden benoemd voor een periode van vier jaar, met mogelijkheid tot herbenoeming voor nog eens vier jaar.

1 januari 2022 zijn de drie leden van de raad van toezicht van Cultuur+Ondernemen toegetreden tot de raad van toezicht van Fonds Cultuur+Financiering. De roosters van aftreden van Cultuur+Ondernemen en Fonds Cultuur+Financiering zijn opnieuw vastgesteld in januari 2022 en daarbij gelijkgetrokken.

3. Bestuursverslag

De coronacrisis heeft een forse impact op de sector gehad. Plotseling viel een groot deel van de inkomsten van kunstenaars en creatieve organisaties weg. De minister van OCW stelde omvangrijke steunpakketten beschikbaar voor de sector. Samen met Cultuur+Ondernemen en in nauwe samenwerking met het ministerie is het productportfolio uitgebreid. Zo konden we inspelen op de veranderende financieringsbehoefte in de sector en passende financieringsoplossingen bieden. In totaal is in 2021 € 18 miljoen extra beschikbaar gesteld voor leningen via Cultuur+Ondernemen en werd in december nog € 25 miljoen extra toegezegd voor het eerste halfjaar van 2022. Bedoeld om culturele organisaties en kunstenaars te ondersteunen in coronatijd. Ook in 2022 zullen de crisis en impact van de maatregelen op de sector nog voelbaar zijn. Daarom blijven we alle spelers in het culturele en creatieve veld steun bieden, met advies en door de toegang tot kapitaal en financiering te vergroten. Dat doen we door ze met gerichte en toegankelijke communicatie te voorzien van advies en informatie via Cultuur+Ondernemen. En door leningen te verstrekken en samen te werken met regionale partners, instellingen en financiers.

Advies en informatie via Cultuur+Ondernemen

Cultuur+Ondernemen is hét kenniscentrum voor ondernemerschap in de cultuur. Wij zijn het gelieerde financieringsfonds dat op basis van die kennis financiële faciliteiten mee ontwikkelt, in praktijk brengt en beheert. Samen hebben we kunstenaars en culturele ondernemers iets unieks te bieden. We verstrekken ze niet 'zomaar' een lening, maar denken mee en adviseren over het brede palet van ondernemen, governance, financieren en lenen. Daarbij proberen we ze zo goed en snel mogelijk de juiste 'afslag op de rotonde' te laten nemen. Sommigen stromen direct door naar onze leenfaciliteiten. Anderen moeten zich eerst breder oriënteren op hun ondernemingsplan en financieringsbehoefte, bijvoorbeeld in een oriëntatiegesprek of leerprogramma van Cultuur+Ondernemen. En wanneer ons leenaanbod niet passend is, verwijzen de financieel adviseurs ze door naar onze samenwerkingspartners of andere relevante partijen.

Wat hebben we gedaan in 2021?

- De samenwerking met Cultuur+Ondernemen is intensief en onze werkzaamheden zijn nauw met elkaar verbonden. Ook strategisch en bij gesprekken met stakeholders werken we intensief samen. Door wijzigingen in de afspraken met de verschillende partners van de leenfaciliteiten nam onze verwevenheid toe. Daarom startten we in 2020 een onderzoek naar de vereenvoudiging van deze structuur. In het najaar van 2020 vond hierover een eerste gesprek plaats tussen het bestuur en de raden van toezicht van Cultuur+Ondernemen en Fonds Cultuur+Financiering. Het onderzoek en de gesprekken zijn voortgezet in 2021. Besloten is dat onze leenfaciliteiten en de hiermee samenhangende activiteiten met ingang van 1 januari 2022 worden overgedragen aan Cultuur+Ondernemen, waardoor er nog meer ruimte is voor een integrale dienstverlening. In 2020 is Cultuur+Ondernemen toegelaten tot de BIS, de subsidieregeling voor de culturele basisinfrastructuur. Dat betekent dat Cultuur+Ondernemen tot en met 2024 de sector kan blijven ondersteunen met kennis en diensten.

Cultuurleningen op maat tegen lage rentes

We verstrekken cultuurleningen op maat tegen lage rentes en garantstellingen op financiering voor investeringen in de culturele beroepspraktijk en bedrijfsvoering. Bewezen is dat lenen kan en werkt: de leningen worden goed terugbetaald en leningnemers laten een andere houding en ander gedrag zien. Hun zakelijk vermogen ontwikkelt zich.

Wat hebben we gedaan in 2021?

- In 2021 werd de aanvraagperiode voor de Cultuur Opstart Lening met toestemming van het ministerie van OCW diverse malen verlengd en het budget uitgebreid. De lening is bedoeld voor overwegend privaat gefinancierde culturele organisaties, waaronder ook zelfstandige kunstenaars en creatieven vallen met een eigen onderneming. Ze krijgen zo de mogelijkheid om te investeren in programma's, producties en projecten om zo weer inkomsten te genereren. In juni 2020 stelde het ministerie van OCW hiervoor een subsidie van € 30 miljoen ter beschikking. Aanvullend werd in juli 2021 nog € 3 miljoen beschikbaar gesteld, vooral bedoeld voor zzp'ers. De interesse in deze leenvorm was en blijft groot.
- Door de voortdurende crisis en de onzekerheid die daarbij hoort, zagen we dat potentiële leningnemers terughoudend zijn om te investeren in hun 'nieuwe seizoen'. Veel ondernemers raakten door hun reserves heen. Dit tastte hun weerbaarheid en continuïteitsverwachting ernstig aan. Als antwoord hierop ontwikkelden we eind 2020 de Cultuur Vermogen Lening, in intensief contact met brancheorganisaties en het ministerie van OCW. De Cultuur Vermogen Lening stelt ondernemers die door de crisis getroffen zijn in staat om hun verdienvermogen en continuïteit te waarborgen. Door de langere looptijd en het lage rentepercentage van de lening kunnen ondernemers weer perspectief krijgen voor de langere termijn. Het ministerie van OCW heeft hiervoor begin 2021 € 15 miljoen beschikbaar gesteld. In 2021 was er vanuit de hele sector, met als uitschieters de boekenbranche en de Filmindustrie, veel interesse in deze leenvorm.
- In december 2021 werd nog eens € 25 miljoen toegezegd voor de corona-leenfaciliteiten voor de periode tot 1 juli.
- Ook in 2021 kwamen er veel aanvragen binnen voor de Cultuurlening, onze eerste leningvorm en het fundament van ons productportfolio. Het is duidelijk dat er behoefte is aan deze leenvorm. De Cultuurlening blijkt ook passend in tijden van crisis, juist ook voor zzp'ers. Het verlagen van het rentetarief naar 1% in 2020 en de daarop ingezette communicatieactiviteiten hebben ervoor gezorgd dat de interesse in de lening is toegenomen, ook in 2021.
- De Cultuurlening Plus speelt goed in op de door de crisis versnelde behoefte om te innoveren en te experimenteren met nieuw aanbod en nieuwe publieksbenaderingen. Deze lening startte in 2020 als pilot in de podiumkunsten en is in januari 2021 beschikbaar gesteld voor de hele sector.

In de volgende tabel is ons volledige productportfolio te zien.

Lening	Minimumbedrag	Maximumbedrag	Rente	Aanvraagtijd	Looptijd
Cultuurlening (Regionale cultuurleningen en OCW cultuurlening)	€ 1.000	€ 40.000 (€ 60.000 in de regio's)	1 %	Doorlopend	Max. 6 jaar
BES-Cultuurlening	\$ 2.500	\$ 40.000	1%	Doorlopend	Max. 6 jaar
Cultuurlening Plus	€ 60.000	€ 500.000	1 %	Doorlopend (vanaf Q4 2020)	Max. 5 jaar
Cultuur Opstart Lening	€ 10.000	€ 500.000	1 %	28 jun 2020 – 30 juni 2022	Max. 3 jaar
Cultuur Vermogen Lening (zelfstandigen/ organisaties)	€ 10.000 / € 25.000	€ 75.000 / € 500.000	1 %	Q4 2020 – 30 juni 2022	Max. 5 jaar/ Max. 10 jaar

- Ook in 2021 zijn verbeteringen doorgevoerd in onze werkwijze en administratie. Wij pasten onze processen en procedures verder aan om zo ook de grotere en complexere aanvragen van de nieuwe leenfaciliteiten goed te kunnen behandelen en scherpten het (bijzonder) beheer aan. Verder onderzochten we hoe we mensen die bij ons komen met hun leenaanvragen, informatieverzoeken en financieringsvragen nog beter kunnen voorlichten en begeleiden. Onze integrale benadering zorgt ervoor dat ze zo goed en snel mogelijk de juiste 'afslag op de rotonde' kunnen nemen.

Samenwerking met regionale partners, instellingen en financiers

Bij het ontwikkelen, onder de aandacht brengen en aanbieden van cultuurleningen werkten we nauw samen: met het ministerie van OCW, met bestaande en nieuwe regionale partners en met financiers zoals Qredits en de Triodos Bank. Zij droegen bij aan de uitbreiding van onze leencapaciteit, verlaagden de drempel om gebruik te maken van onze leningen en vergrootten de bereikbaarheid ervan voor onze doelgroepen.

Wat hebben we gedaan in 2021?

- De integratie van de Talentlening en de Regionale Cultuurleningen tot één Cultuurlening tot € 60.000 in het project Cultuurlening 2.0 is afgerond. De Cultuurlening heeft dezelfde voorwaarden voor leningnemers in alle regio's en is goed toegankelijk via de regionale loketten.
- Samenwerking met regionale partners in alle Nederlandse regio's blijft essentieel voor de ontwikkeling en het onder de aandacht brengen van de cultuurleningen. De regionale loketten zijn voor makers en organisaties vaak een eerste aanspreekpunt. De bekendheid van regionale en landelijke financieringsfaciliteiten, waaronder de cultuurleningen, is enorm vergroot door gezamenlijk georganiseerde (online) bijeenkomsten en individuele gesprekken. In vrijwel alle regio's hebben we de samenwerking met regionale overheden, loketten en kennisinstellingen dan ook geïntensiveerd. We werken samen op het gebied van kennisdeling, capacity building, awareness rondom de financieringsmix en financiële geletterdheid.
- Het Fonds Cultuur+Financiering biedt vier leningen die landelijk aangevraagd kunnen worden. Voor enkele regio's bleek deze landelijke dekking voldoende en was er geen behoefte om met eigen financiële inbreng tot een onderscheidend regionaal product te komen. Zo zijn in 2021 de Noordelijke Cultuurlening, de

Cultuurlening Almere en de Galerielening gestopt. Wel werken we blijvend samen met de provincies Groningen, Friesland, Drenthe (We the North), de loketten Keunstwurk en K&C, het Cultuurfonds Almere én de Nederlandse Galerie Associatie. Met als doel de landelijke leenfaciliteiten te ontsluiten voor de eigen achterban.

- We gaan verder met de Cultuurlening tot € 60.000 in de provincie Brabant (in samenwerking met KunstLoc), de provincie Gelderland, de gemeente Rotterdam, de provincie Utrecht (in samenwerking met provincie en gemeente Utrecht) en in de gemeente Amsterdam (in samenwerking met het Amsterdams Fonds voor de Kunst). Zo kunnen we blijven voorzien in de groeiende behoefte aan middelgrote investeringen. De gemeente Amsterdam en de provincies Utrecht en Gelderland bieden aanvullend op de lening het begeleidingsprogramma 'Lenen & Trainen' aan. Kunstenaars, creatieven en culturele organisaties die een lening aanvragen, kunnen gedurende de leenovereenkomst met een flinke korting gebruikmaken van de training, coaching en begeleiding van Cultuur+Ondernemen. Zo versterken ze hun ondernemende competenties en vaardigheden, en investeren ze in de toekomst van hun onderneming.
- Met de Cultuurlening Plus is meer leenkapitaal beschikbaar gekomen voor de cultuursector. Deze leenfaciliteit is geschikt voor middelgrote investeringen tot € 500.000. De Cultuurlening Plus heeft in 2021 een goede landelijke dekking gehad, met ook aanvragen vanuit de regio's.
- De Cultuurlening in samenwerking met het ministerie van OCW tot € 40.000 heeft nog steeds een landelijke dekking. Die landelijke dekking is in 2021 uitgebreid naar de buitengewone gemeenten van het Koninkrijk der Nederlanden: Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (BES-eilanden). In opdracht van het ministerie van OCW hebben we, in een zeer goede samenwerking met Qredits, de BES-Cultuurlening gelanceerd. Qredits verstrekt deze lening via de lokaal aanwezige infrastructuur aan culturele en creatieve ondernemers of organisaties op de BES-eilanden. Fonds Cultuur+Financiering heeft hiervoor de financiële middelen beschikbaar gesteld aan Qredits. De doelgroep en het bestedingsdoel worden formeel bij ons getoetst; de materiële beoordeling vindt bij Qredits plaats. De BES-Cultuurlening heeft onze naamsbekendheid in de overzeese gebieden vergroot. In 2022 zal ook de samenwerking met Curaçao, Aruba en Sint-Maarten (CAS-eilanden) worden verkend, naar aanleiding van een motie van de Tweede Kamer.
- Met onze nieuwe regionale partner, de Provincie Noord-Holland, ontwikkelden we de Noord-Hollandse Cultuurlening. Die lening is bedoeld om bestendige groei en innovatie te stimuleren in de culturele, creatieve en erfgoedsector. De Noord-Hollandse Cultuurlening wordt begin 2022 opengesteld voor organisaties en bedraagt maximaal € 250.000. De provincie Noord-Holland heeft hiervoor € 3 miljoen beschikbaar gesteld. De samenwerking is tot stand gekomen na een traject van intensief contact en afstemming over de doelgroep en de leningvoorwaarden.
- Naast de cultuurleningen hebben we ook gewerkt aan de ontwikkeling van andere sectorinstrumenten. Zo hebben we voor de audiovisuele sector gewerkt aan de ontwikkeling van een AV-Garantiestelling voor onverzekerbare pandemie-risico's. We deden dit in nauw overleg met het Nederlands Filmfonds en de brancheorganisaties. De lancering van deze garantiestelling wordt niet eerder dan februari 2022 verwacht.

Communicatie en marketing

Wij willen dat zoveel mogelijk culturele en creatieve organisaties en ondernemers ons kennen en kunnen vinden. Ook willen we ze informeren over het opnemen van leningen in hun financieringsmix. We besteden hier veel aandacht aan op het digitale platform van Cultuur+Ondernemen.

Wat hebben we gedaan in 2021?

- We hebben onze communicatie- en marketingmiddelen gericht ingezet om de bekendheid met ons leningenpalet substantieel te vergroten en Cultuur+Ondernemen als loket en kenniscentrum op het gebied van ondernemen en financieren neer te zetten. Dat is gelukt, zo blijkt uit het grote aantal informatieverzoeken dat wij in 2021 hebben ontvangen.
- Net als 2020 stond ook 2021 in het teken van de coronapandemie. We gingen van lockdown naar een geleidelijke opening, naar vervolgens weer een lockdown. Onze communicatie en marketing heeft voortdurend meebewogen met deze golfbewegingen. Het besluit van het ministerie van OCW om de noodsteunmaatregelen per kwartaal voort te zetten, zorgde elk kwartaal weer voor een aanpassing van de communicatie en hernieuwde aandacht voor de actuele ontwikkelingen.
- Tussen februari en juni organiseerden we samen met Cultuur+Ondernemen een aantal webinars Financieel Plan, over de steunmaatregelen, de juiste mindset, strategie en planning in moeilijke tijden, het maken van een liquiditeitsbegroting en (extra) financieringsopties.
- Ook hielden we een aantal webinars in samenwerking met stakeholders in verschillende regio's over het aanbod van Cultuur+Ondernemen en onze leenproducten. We noemen de belangrijkste webinars:
 - In maart organiseerden we een webinar in samenwerking met Cultuur Eindhoven. Er waren 33 deelnemers.
 - In mei hielden we een webinar in samenwerking met de Nederlandse Galerie Associatie en Fonds Kwadraat. Ongeveer 18 deelnemers waren daar live aanwezig. Daarnaast is het webinar gedeeld met de hele achterban van de Nederlandse Galerie Associatie: zo'n 70 leden.
 - In mei hadden we ook een webinar in samenwerking met voordekunst, CultuurOost en de provincie Gelderland. Hier waren ongeveer 70 deelnemers.
- We voerden samen met Cultuur+Ondernemen gesprekken met het ministerie van OCW over de voortzetting van de extra leenfaciliteiten: de Cultuur Opstartlening en de Cultuur Vermogen Lening.
- Het hele jaar publiceerden we in de nieuwsbrieven van Cultuur+Ondernemen en via social media artikelen over de voortzetting van de tijdelijke leningen en de reguliere Cultuurleningen. Ter inspiratie deelden we ook ervaringen van andere leningnemers.
- We hadden veel contact met onze stakeholders, waaronder de brancheorganisaties. Om af te stemmen welke vragen en behoeftes de verschillende disciplines en sectoren hadden, en om informatie te geven over onze leningen.
- We voerden een uitgebreide marketingcampagne, zowel online als offline met affiches en drukwerk, om onze leningen breed onder de aandacht te brengen van de sector. Qua timing sloten we aan bij de voortzetting van de noodsteunmaatregelen (Cultuur Opstart Lening en Cultuur Vermogen Lening) en de heropening van de sectoren. De campagne liep van juli tot en met september.

Bij de campagne maakten we ook een videoreeks om zzp'ers en hun verhaal over de lening in beeld te brengen.

- Aangezien de noodsteunmaatregelen steeds werden verlengd, is onze communicatieboodschap aangepast naar: neem contact met ons op als je op zoek bent naar financiering of een lening, dan kijken wij wat het beste bij je past. Dat kan dus een Cultuur Opstart Lening of een Cultuur Vermogen Lening zijn, maar ook een reguliere lening.
- Samen met onze partner Qredits zochten we media-aandacht voor de lancering van de BES-Cultuurlening.
- Met de provincie Noord-Holland communiceerden we over de Noord-Hollandse Cultuurlening.
- We bereidden de communicatie richting leningnemers voor rondom de overgang van de leningen en daarbij horende activiteiten van het Fonds Cultuur+Financiering naar Cultuur+Ondernemen per 1 januari 2022.

Financiële verantwoording

Financieringsproductie

Cultuurlening

Voor 2021 hadden wij voor de Talentlening en de Regionale Cultuurleningen 2.0 (samen de Cultuurlening) de doelstelling gesteld van 67 aanvragen. We rekenden op een volume aan aanvragen van € 1.177.500, wat zou resulteren in een totaal aan daadwerkelijke toekenningen van € 887.500. Ondanks de pandemie was er redelijk veel interesse in deze leningen. Over heel 2021 ontvingen wij voor de Cultuurlening in totaal 55 aanvragen voor een bedrag van € 1.144.600. In totaal zijn 40 leningen toegekend met een bedrag van € 836.000. Door de coronapandemie en de omstandigheden bij de aanvragers werd in 2021 voor € 196.800 aan leenaanvragen geannuleerd en hebben we voor € 160.000 aan leenaanvragen afgewezen. In totaal zijn nog aanvragen in behandeling voor een bedrag van € 249.400. Uiteraard is bij de aanvragen en de toekenningen ook sprake van een overloopeffect van het voorgaande en lopende jaar.

Wat blijft opvallen, is het verschil tussen het aantal aanvragen en de toekenningen. Door de aanvragers goed te begeleiden en gelijktijdig de risico's te beoordelen, resteren de toekenningen die verantwoord kunnen plaatsvinden. Dit houdt dus in dat sommige aanvragers toch geen lening aangaan of andere keuzes maken.

Cultuurlening Plus

De Cultuurlening Plus is rond de zomer van 2020 geïntroduceerd; eerst als pilot voor de podiumkunsten. In 2021 is deze faciliteit opengesteld voor de hele sector. Voor deze leenvorm zijn 13 aanvragen in behandeling genomen voor een bedrag van € 4.790.500. Hiervan is € 2.626.500 daadwerkelijk toegekend. Voor een bedrag van € 3.014.000 zijn nog aanvragen in behandeling.

Het revolverende karakter van de Cultuurlening en Cultuurlening Plus betekent dat het uitgeleende geld terugkomt in het fonds, om te gebruiken voor nieuwe investeringen in de kunst- en cultuursector.

Cultuur Opstart Lening

In juni 2020 introduceerde Cultuur+Ondernemen de nieuwe Cultuur Opstart Lening. Voor deze lening was veel interesse vanuit de sector. Uiteindelijk zijn 73 aanvragen in behandeling genomen. Daarbij ging het om een bedrag van € 11.877.700. Hiervan is voor € 7.650.500 daadwerkelijk als lening toegekend. Er zijn nog aanvragen in behandeling voor een bedrag van € 4.410.500. In totaal zijn aanvragen voor een bedrag van € 4.759.200 geannuleerd of gewijzigd. De reden voor een afwijzing lichten we altijd duidelijk toe aan aanvragers. Waar mogelijk denken we mee over alternatieven. De meeste Cultuur Opstart Leningen zijn toegekend in de sectoren beeldende kunst, theater, dans en muziek.

Cultuur Vermogen Lening

De Cultuur Vermogen Lening is in december 2020 geïntroduceerd, midden in het uitbreken van de tweede coronagolf. De sector heeft veel interesse. In 2021 zijn er 60 aanvragen gedaan voor een bedrag van € 15.516.757. Daarvan zijn 36 aanvragen toegekend, voor een bedrag van € 10.520.557.

Eén aanvraag (van € 500.000) werd afgewezen en 7 werden geannuleerd (voor een totaalbedrag van € 1.118.000). Eind 2021 zijn nog 18 aanvragen voor een bedrag van € 3.403.200 in behandeling.

Overall

In 2021 namen we in totaal voor € 33.329.557 aan aanvragen in behandeling. Hiervan is voor € 21.633.557 aan leningen toegekend. Een deel van de aanvragen, voor € 11.071.100 aan leningen, is nog in behandeling. Deze aanvragen kunnen dus in 2022 tot een daadwerkelijke toekenning leiden.

Defaults, voorzieningenbeleid en beheer

Met het verstrekken van cultuurleningen nemen Fonds Cultuur+Financiering en de samenwerkingspartners een risico. Leningnemers kunnen in omstandigheden raken waarbij zij niet, of niet helemaal, aan hun aflossingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt gedragen door de fondsen die de samenwerkingspartners beschikbaar hebben gesteld. Bij de reguliere leningen wordt een norm van 5% default op de toegekende leningen gehanteerd. Daarmee beogen we dat 95% van de leningen wordt terugbetaald, inclusief de verschuldigde rente. Voor de corona-leningen zijn specifieke afspraken gemaakt met het ministerie van OCW met betrekking tot de risico-inschatting. De onderliggende businesscase gaan uit van een mogelijke default van 25% per 2022. In de komende jaren zal duidelijk moeten worden wat de daadwerkelijke default is op deze specifieke leningportefeuille.

In 2021 stelden wij een nieuw voorzieningenbeleid op waarbij per lening een risico-inschatting wordt gemaakt. Dit resulteert in een voorziening van 5,9% op de totale leningportefeuille. De huidige cijfers geven aan dat het terugbetaalpercentage van de leningen nog steeds ruim uitkomt boven het streefpercentage van 95%. Uiteraard zijn deze cijfers afhankelijk van het mogelijk voortduren van de crisis. De reserves raken op en de leningnemers moeten zicht krijgen op het weer kunnen starten met hun activiteiten. We gaan bij tegenvallende ontwikkelingen snel in gesprek met de leningnemers om bij te sturen. Daarbij zijn we bereid om de betalingstermijnen aan te passen. We werken niet met boeterentes, zodat bij betalingsachterstanden geen extra problemen ontstaan. Onze coöperatieve benadering bij het bijzonder beheer is relatief arbeidsintensief vanwege het een-op-eenoverleg dat daarbij nodig is, maar blijkt in de praktijk goed te werken.

We onderscheiden drie fases in het beheer:

- Normaal beheer: er zijn geen achterstanden en geen negatieve signalen. We treffen geen voorziening.
- Intensief beheer: er zijn negatieve signalen, maar nog geen achterstanden. We bekijken op leningniveau wat een passende voorziening is. De voorziening betreft minimaal 10%.
- Bijzonder beheer, vanaf het moment van 2 termijnen achterstand van rente en/of aflossing, 50% voorzien.

Voorzieningen worden naar boven bijgesteld als daar aanleiding toe is. Het komend jaar zal het (bijzonder) beheer nog verder aangescherpt worden.

Financieel resultaat

Voor een toelichting op het financieel resultaat verwijzen we naar de uitgebreide beschrijving in de jaarrekening.

Beheer van het vermogen

Het kapitaal van het Fonds Cultuur+Financiering dat niet nodig is voor de dagelijkse bedrijfsvoering, is ondergebracht bij een beleggingspartner. De beleggingsportefeuille is ondergebracht bij Insinger Gilissen/IBS Capital. De middelen worden volgens een neutraal beleggingsprofiel belegd. 2021 was een goed beleggingsjaar, wat resulteerde in een positief resultaat.

Het beleid van het fonds is erop gericht om de omvang en de functie van het vrij besteedbare vermogen in stand te houden. De opbrengsten uit het vermogen kunnen worden aangewend voor het ontplooiën van activiteiten in de lijn met de doelstellingen van het fonds. Het in stand houden van het vermogen heeft als doel om de continuïteit van het fonds te waarborgen.

Vooruitblik op 2022

Als de coronapandemie voorbij is en de samenleving weer opengaat, draait het om herstel. Om het pakken van kansen en het echt sterk en financieel weerbaar worden. De crisis legt een aantal structurele zwaktes bloot. Zoals beperkte toegang tot financiering, scheve verhoudingen in de arbeidsmarkt en het ontbreken van voldoende zakelijke competenties. Ook die moeten worden aangepakt, wil de sector echt gezond en weerbaar worden. Herstel en transitie zullen nog jaren duren. En de behoefte aan kennis over ondernemerschap, digitalisering, financiering, goed bestuur en samenwerking blijft groot.

Per 1 januari 2022 zijn alle financiële activiteiten van Fonds Cultuur+Financiering overgedragen aan Cultuur+Ondernemen. Hierbij zijn alle activa en passiva van Stichting Fonds Cultuur+Financiering overgebracht naar Stichting Cultuur+Ondernemen met uitzondering van de effecten, de algemene reserve en de bestemmingsreserves voor garantstellingen en de microkredieten. Vanaf dan zullen al onze activiteiten vanuit Cultuur+Ondernemen plaatsvinden en zijn ze onderdeel van de dienstverlening van Cultuur+Ondernemen. Samengaan levert veel synergievoordelen op. Wij zijn er dan ook van overtuigd dat we onze doelgroepen op deze manier nog beter en integraler kunnen bedienen.

Begroting 2022

	Begroting 2022	Begroting 2021
Baten		
Vergoeding instandhouden faciliteit	0	133.000
Oninbare vorderingen	0	60.093
Rente opbrengsten verstrekte leningen	0	20.908
Behandelkosten	0	12.250
	0	226.251
Lasten		
<i>Kosten leningen</i>		
Oninbare vorderingen	0	60.093
<i>Algemene kosten</i>		
Directievoering	3.000	117.600
Algemene administratie	4.000	15.558
Juridisch/ accountantskosten	8.000	25.000
Algemene lasten	1.000	8.000
	16.000	226.251
Operationeel resultaat	-16.000	0
Financiële baten en lasten		
Algemene rentebaten	0	0
Inkomsten uit beleggingen	31.000	15.000
Af: Vermogensbeheer	-15.000	-14.000
	16.000	1.000
Exploitatiesaldo	0	1.000

Opmaak jaarrekening

De jaarrekening is aldus opgemaakt door het bestuur.

Amsterdam, 24 maart 2022

Pieter Siebinga
directeur-bestuurder Fonds Cultuur+Financiering a.i.
gedurende heel 2021

Titia Haaxma
directeur-bestuurder Fonds Cultuur+Financiering
met ingang van 1 januari 2022

4. Jaarrekening

4.1 Balans per 31 december 2021

(na resultaatbestemming)

		<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>			<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
		x € 1,-	x € 1,-			x € 1,-	x € 1,-
<i>Vaste Activa</i>				<i>Eigen Vermogen</i>	4.5.5		
<i>Financiële activa</i>				Algemene reserve	4.5.5.1	802.028	457.277
Beleggingen	4.5.1	2.525.897	2.184.155	<i>Bestemmingsreserves</i>			
Uitstaande leningen:	4.5.2			Garantstellingen	4.5.5.2	1.923.827	1.923.827
Overgenomen bancaire cultuurleningen	4.5.2.1	0	48.446	Leningfonds Microkredieten	4.5.5.2	260.984	259.484
Microkredieten	4.5.2.2	1.500	5.817	Ontwikkeling Financieringsfaciliteiten	4.5.5.2	0	3.572
Regionale cultuurleningen	4.5.2.3	65.979	70.879			2.184.810	2.186.882
Cultuurleningen 2.0	4.5.2.4	732.211	344.793				
Talentleningen	4.5.2.5	974.698	1.240.167	<i>Bestemmingsfondsen</i>			
Cultuurlening+	4.5.2.6	2.482.954	225.000				
Coronaleningen	4.5.2.7	18.145.722	1.115.000	Leningfonds Galerielening	4.5.5.3	0	45.563
Voorziening aflossingen	4.5.2.8	-1.358.529	-822.193				
		21.044.535	2.227.910	<i>Totaal Eigen vermogen</i>		2.986.839	2.689.723
				<i>Langlopende schulden</i>			
				Schulden aan verbonden maatschappijen	4.5.6	0	2.098.116
				Vooruitontvangen en terug te betalen subsidies	4.5.6	452.808	455.828
						452.808	2.553.944
<i>Vlottende activa</i>	4.5.3			<i>Kortlopende schulden</i>	4.5.7		
Overige vorderingen	4.5.3.1	0	50.000	Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	4.5.7.1	26.001.610	0
Overlopende activa	4.5.3.2	301	8.023	Crediteuren	4.5.7.2	13.069	18.571
		301	58.024	Overlopende passiva	4.5.7.3	17.981	65.291
						26.032.661	83.862
Liquide middelen	4.5.4	5.901.574	857.439				
Balanstotaal		29.472.307	5.327.528	Balanstotaal		29.472.307	5.327.528

4.2 Staat van Baten en Lasten over 2021

		<u>2021</u>	<u>Begroting</u>	<u>2020</u>
		x € 1,-	x € 1,-	x € 1,-
4.6.1 Baten				
Afsluitkosten op leningen	4.6.1	1.575	12.250	2.600
Inkomsten uit rente op leningen	4.6.1	2.222	20.908	20.341
Bijdragen regio's Amsterdam en Utrecht	4.6.1	7.850	0	25.852
Bijdragen partners aan fondsmanagement	4.6.1	232.592	133.000	207.551
Dekking voor voorziening oninbaar	4.6.1	627.199	60.093	538.955
Som der baten		871.438	226.251	795.299
4.6.2 Lasten				
4.6.2.1 Kosten leningen				
Bemiddeling en beoordeling leningen	4.6.2.1	0	0	14.100
Administratie leningen	4.6.2.1	0	0	31.944
Bijzonder beheer leningen	4.6.2.1	0	0	5.632
Terugbetaling inleg Galerielening	4.6.2.1	50.000	0	4.437
Voorziening oninbaar	4.6.2.1	620.795	60.093	538.956
		670.795	60.093	595.069
4.6.2.2 Algemene kosten				
Algemene administratie	4.6.2.2.1	31.961	15.558	42.786
Directievoering	4.6.2.2.2	146.505	117.600	127.316
Communicatie & marketing	4.6.2.2.3	5.817	0	10.622
Accountantskosten en juridisch advies	4.6.2.2.4	41.106	25.000	40.248
Algemene lasten	4.6.2.2.5	2.944	8.000	1.990
		228.334	166.158	222.963
Som der lasten		899.128	226.251	818.031
Saldo		-27.691	0	-22.732
4.6.3 Financiële baten en lasten				
Algemene rentebaten en lasten	4.6.3.1	-32.296	-14.000	-14.667
		-32.296	-14.000	-14.667
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	4.6.3.2	13.098	15.000	30.102
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	4.6.3.3	344.004	0	60.314
		357.103	15.000	90.416
Exploitatiesaldo		297.116	1.000	53.017
Resultaatbestemming				
Bestemmingsreserves		-2.072	0	-18.296
Bestemmingsfondsen		-45.563	0	-4.437
Overige reserves		344.751	1.000	75.750
		297.116	1.000	53.017

4.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Op 21 december 2021 zijn de statuten van Stichting Fonds Cultuur+Financiering gewijzigd. In de statuten is een nieuwe governancestructuur opgenomen. Ook sluiten de vorm en taal van de statuten nu beter aan bij Stichting Cultuur+Ondernemen. Daarnaast voldoen de statuten nu aan de vereisten op grond van de WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen). Tot slot zijn de statuten in lijn gebracht met het in 2018 opgestelde bestuursreglement.

Statutaire doelstelling

1. De stichting heeft – in lijn met de doelstellingen van Cultuur+Ondernemen – tot doel:
 - het zijn van een maatschappelijke onderneming op het gebied van cultuur en ondernemen, speciaal gericht op kunstenaars en creatieven en organisaties voor kunst en cultuur en o.a. gericht op het stimuleren van ondernemerschap, het vergroten van economische zelfstandigheid en het opbouwen van een financiële track record;
 - Het bevorderen van interactie en kennisuitwisseling tussen organisaties en individuen die werkzaam zijn in de culturele en creatieve sector met het bedrijfsleven, overheden en publieke organisaties;
 - Het, al dan niet in samenwerking met Cultuur+Ondernemen of andere (financiële) instellingen, beschikbaar maken van financieringsfaciliteiten voor professionele kunstenaars, creatieven en organisaties voor kunst en cultuur;
 - Alles met wat met het vorenstaande en voorts alles wat daarmee in de meest uitgebreide zin des woords verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.
2. De stichting tracht haar doel te bereiken door onder meer:
 - Het beheren van faciliteiten en / of regelingen die tot doel hebben professionele kunstenaars en creatieven en organisaties voor kunst en cultuur financieel te ondersteunen en uitvoeren van activiteiten die hen economisch zelfstandiger maken of helpen met het ontsluiten van financieringsmogelijkheden;
 - Het waar mogelijk en nodig samenwerken met Cultuur+Ondernemen en het samenwerken met en participeren dan wel deelnemen in het vermogen van andere organisaties en instellingen;
 - Het op verzoek van Cultuur+Ondernemen ontwikkelen en beschikbaar stellen van faciliteiten die bijdragen aan het versterken van de economische zelfstandigheid van kunstenaars, creatieven en organisaties voor kunst en cultuur;
 - Het verwerven van fondsen van derden (organisaties en /of personen) ten behoeve van de verwezenlijking van bovenstaande doelstelling;
 - Het beheren van middelen ten behoeve van bovenstaande doelstelling;
 - Het beheren van fondsen en van derden;
 - Alle andere wettige middelen, die tot het bereiken van het doel bevorderlijk kunnen zijn, of daarmee in de ruimste zin verband houden.

Vestigingsadres

Kerkstraat 220, 1017 GV Amsterdam

Inschrijving kamer van koophandel

De Stichting is ingeschreven in het Stichtingenregister van de Kamer van Koophandel in Amsterdam onder nummer 41154381.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van stichting Fonds Cultuur+Financiering zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen. Als het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, dan nemen wij de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen op bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar. Als gevolg hiervan zijn de vergelijkende cijfers aangepast. Zie de volgende paragraaf voor een nadere toelichting over de toegepaste stelselwijziging. Daarnaast zijn de vergelijkende cijfers van de Amsterdamse Cultuurleningen 2020 ad € 134.467 ten behoeve van de leesbaarheid aangepast. Vanwege de overgang in 2020 worden deze leningen samengevoegd met de overige Amsterdamse Cultuurleningen en verantwoord onder de Cultuurleningen 2.0.

Stelselwijziging

Stichting Fonds Cultuur+Financiering is opgericht in lijn met de doelstellingen van Stichting Cultuur+Ondernemen met het idee om het verstrekken van leningen en borgstellingen en het daarvoor vanuit Stichting Cultuur+Ondernemen verstrekte en geoormerkte vermogen separaat onder te brengen bij Stichting Fonds Cultuur+Financiering. Dit om eventuele risico's die aan dergelijke activiteiten verbonden waren buiten de exploitatie van Stichting Cultuur+Ondernemen te houden en andersom, zodat ook de eventuele risico's van Stichting Cultuur+Ondernemen niet dit geoormerkte vermogen beïnvloeden.

Beide partijen zijn overeengekomen dat dit niet langer wenselijk en noodzakelijk is. Om de opzet te vereenvoudigen zijn de financieringsactiviteiten, met uitzondering van de garantstellingen en microkredieten, met ingang van 1 januari 2022 ondergebracht bij Stichting Cultuur+Ondernemen.

Om de transitie van de overdracht van de financieringsactiviteiten tussen beide stichtingen te vereenvoudigen is ter bevordering van het inzicht ervoor gekozen om de grondslagen van Stichting Fonds Cultuur+Financiering meer in lijn te brengen met de grondslagen van Stichting Cultuur+Ondernemen.

In 2021 zijn de grondslagen van de jaarrekening daarom gewijzigd van door de Raad van Toezicht vastgestelde grondslagen naar grondslagen conform de in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen voor financiële verslaggeving, inclusief Richtlijn C1 'Kleine organisaties zonder winststreven' van de Raad voor de Jaarverslaggeving ('RJK C1'). Als gevolg hiervan zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Naar aanleiding van de stelselwijziging worden de regionale fondsen (2020: € 455.828) en het leningsfonds Talentleningen (2020: € 3.990.864) niet langer bestempeld als bestemmingsfonds onderdeel uitmakend van het eigen vermogen, maar als vooruitontvangen en terug te betalen subsidies (2020: € 455.828), respectievelijk schuldpositie aan Stichting Cultuur+Ondernemen (2020: € 3.990.864). In Stichting Cultuur+Ondernemen is de feitelijke schuldpositie van de Talentleningen aan OCW opgenomen.

Daarnaast wordt er niet langer onderscheid gemaakt tussen nog te ontvangen revolverend vermogen (2020: € 3.441.897) en nog te betalen revolverend vermogen (2020: € 1.549.148), maar wordt dit gesaldeerd weergegeven als schuldpositie aan Stichting Cultuur+Ondernemen.

De schuldpositie Cultuur+Ondernemen ad € 2.098.116 in de vergelijkende cijfers 2020 bestaat uit het nog te betalen revolverend vermogen ad € 1.549.148 verhoogd met het saldo van het bestemmingsfonds leningsfonds Talentleningen ad € 3.990.864 minus het saldo van het nog te ontvangen revolverend vermogen ad € 3.441.896.

Het cumulatieve effect ten gevolge van de stelselwijziging op het eigen vermogen per 1 januari 2020 is een afname van het eigen vermogen met € 3.061.970, bestaande uit een afname van het bestemmingsfonds Regionale fondsen met een bedrag ad € 889.692 en een afname van het bestemmingsfonds Leningfonds Talentleningen met een bedrag ad € 2.172.278.

Het effect ten gevolgen van de stelselwijziging op het eigen vermogen per 1 januari 2021 is een afname van het eigen vermogen met € 4.446.692, bestaande uit een afname van het bestemmingsfonds Regionale fondsen met een bedrag ad € 455.828 en een afname van het bestemmingsfonds Leningfonds Talentleningen met een bedrag ad € 3.990.864.

Het effect op het resultaat over 2020 is een afname van het exploitatiesaldo van € 22.732. Deze afname wordt veroorzaakt doordat de onttrekkingen bestemmingsreserves Garantstellingen ad € 1.558, Microkredieten ad € 6.737 en Financieringsfaciliteiten ad € 10.000 niet langer over het resultaat lopen, maar zijn toegevoegd aan de resultaatbestemming. Per saldo bedraagt het effect hiervan € 18.295. Tot slot loopt de onttrekking aan het bestemmingsfonds Galerielening inzake de mutatie dubieuze vorderingen ad € 4.437 nu zichtbaar over het resultaat in plaats van rechtstreeks via het eigen vermogen. Per saldo bedraagt het effect hierdoor € 18.295 + € 4.437 = € 22.732.

4.4 Toelichting op de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

4.4.1. Grondslagen van waardering

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen voor financiële verslaggeving, inclusief Richtlijn C1 'Kleine organisaties zonder winststreven' van de Raad voor de Jaarverslaggeving ('RJK C1').

Het boekjaar loopt van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

4.4.1.1 Financiële activa

Beleggingen

De effecten worden gewaardeerd tegen actuele (beurs) waarde. Waardevermeerderingen van op actuele waarde gewaardeerde effecten worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Leningen

De leningen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten (indien materieel). Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen, onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

4.4.1.2 Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten (indien materieel). Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen, onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

4.4.1.3 Eigen Vermogen

Algemene reserve

Het jaarlijks resultaat wordt toegevoegd of onttrokken aan de Algemene reserve, behoudens mutaties in Bestemmingsreserves en Bestemmingsfondsen.

Bestemmingsreserves

Van de Bestemmingsreserves is de bestemming door het bestuur met goedkeuring van de raad van toezicht vastgelegd. Deze middelen kunnen niet ingezet worden voor andere activiteiten dan aldus bepaald.

Bestemmingsfondsen

Van de Bestemmingsfondsen is de bestemming door derden vastgelegd. Deze middelen kunnen niet ingezet worden voor andere activiteiten dan aldus bepaald.

4.4.1.4 Langlopende schulden

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

4.4.1.5 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Schulden die binnen een jaar vervallen worden aangemerkt als kortlopend. Schulden met een looptijd langer dan een jaar worden aangemerkt als langlopend.

4.4.2. Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

In de staat van Baten en Lasten is de door de raad van toezicht goedgekeurde begroting opgenomen.

4.4.2.1 Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de op het verslagjaar betrekking hebbende baten en lasten met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten zijn verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar.

4.4.2.2 Baten

De baten hebben betrekking op de opbrengst van aan derden geleverde diensten, waaronder het verstrekken van leningen en de dekking op de mutatie voor oninbare vorderingen. Opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. Als opbrengsten uit leningen worden de bedragen verwerkt die de rechtspersoon voor eigen rekening ontvangt. Bedragen die de stichting voor derden ontvangt worden niet als opbrengsten verwerkt.

4.4.2.3 Lasten

Lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Projectlasten worden toegerekend aan het jaar waarin de activiteiten worden verricht. Dit geldt voor zowel de interne als de externe kosten.

4.4.2.4 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Alle gerealiseerde en niet gerealiseerde waardeveranderingen van de effecten worden verantwoord in de Staat van Baten en Lasten onder 'waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten'. Alle periodieke opbrengsten uit hoofde van effecten, zoals dividend en rente, worden verantwoord onder 'opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten'.

4.5 Toelichting op de balans per 31 december 2021

4.5.1 Financiële vaste activa

4.5.1. Beleggingen

	31-12-2021	31-12-2020
Liquiditeiten	14.667	12.454
Beleggingen	2.511.231	2.171.701
	2.525.897	2.184.155

Het kapitaal van het Fonds Cultuur+Financiering dat niet nodig is voor de dagelijkse operaties is ondergebracht bij een beleggingspartner. Met ingang van april 2019 is de beleggingsportefeuille overgedragen van Triodos Bank Private Banking naar Insinger Gilissen. Ondanks de coronacrisis is het jaar 2021 een goed beleggingsjaar gebleken.

4.5.2.1 Overgenomen bancaire cultuurleningen

	31-12-2021	31-12-2020
Overgenomen bancaire cultuurleningen	0	48.446

Fonds Cultuur+Financiering kan in specifieke gevallen garant staan voor kunstenaars, creatieven of culturele instellingen die een lening bij Triodos Bank kunnen afsluiten en waar Triodos Bank extra zekerheid vraagt. Bij het niet nakomen van de verplichtingen door de leningnemer, zal Triodos Bank de afgegeven borgstellingen inroepen bij Fonds Cultuur+Financiering die deze schuld dan overneemt. In overleg met de leningnemer wordt vervolgens bepaald in welke mate en op welke wijze de schuld alsnog kan worden afgelost. Zodra een borg wordt ingewonnen door de Triodos Bank N.V. neemt het Fonds Cultuur+Financiering de vordering op de cliënt over.

In 2021 zijn geen nieuwe bancaire leningen overgenomen. Het uitstaande bedrag was ultimo 2020 volledig voorzien. In 2021 is het volledige bedrag aan uitstaande vorderingen definitief oninbaar gebleken en afgeboekt ten laste van de voorziening.

4.5.2.2 Microkredieten

	31-12-2021	31-12-2020
Microkredieten	1.500	5.817

De microkredieten zijn de leningen die Fonds Cultuur+Financiering uit eigen vermogen verstrekt. Hierbij inbegrepen is de toenmalige portefeuille leningen aan kunstenaars en culturele instellingen die Cultuur+Ondernemen in 2012 heeft overgedragen aan het Fonds, destijds 'Cultuurleningen klein' genoemd.

De kosten met betrekking tot de microkredieten worden gedekt uit rentebaten, afsluitprovisies op nieuwe leningen, alsmede uit de bestemmingsreserve Leningfonds Microkredieten die Cultuur+Ondernemen bij de overgang van de leningportefeuille aan het Fonds beschikbaar gesteld heeft vanuit het programma Ondernemerschapsondersteuning. In 2021 zijn er geen nieuwe microkredieten verstrekt. In 2021 is voor een bedrag ad € 4.317 aan uitstaande vorderingen definitief oninbaar gebleken en ten laste gebracht van de voorziening. Het restant ad € 1.500 wordt ontvangen in 2022.

4.5.2.3 Regionale Cultuurleningen

	31-12-2021	31-12-2020
Utrechtse Cultuurleningen	65.979	70.879

Regionale cultuurleningen zijn leningen die samen met regionale partners zijn ontwikkeld. In 2021 biedt het Fonds twee soorten regionale cultuurleningen aan: de Amsterdamse Cultuurlening (gestart in 2013) en de Utrechtse Cultuurlening (gestart in 2014). In de loop van 2020 zijn de afspraken met de Amsterdamse partners aangepast naar de voorwaarden van de Cultuurlening 2.0 (voor verdere toelichting zie Cultuurlening 2.0).

De modaliteiten wordt samen met de regionale partner toegesneden op de doelgroepen. In alle arrangementen betreft het leningen met een rente van 3%. Per 1 januari 2021 is de rente verlaagd naar 1%. De kosten van het uitzetten, bemiddeling bij en (bijzonder) beheer van de regionale cultuurleningen worden gedekt uit de afsluitprovisie betaald door de leningnemers en de beheer- of bemiddelingsvergoeding in rekening gebracht aan de regionale partner. Het verloop van de portefeuille Utrechtse Cultuurleningen is opgenomen in bijlage 6.1.

Ten behoeve van de leesbaarheid zijn de vergelijkende cijfers aangepast. De rubricering van de Amsterdamse Cultuurleningen 2020 ad € 134.467 wordt vanwege de overgang in 2020 samengevoegd met de overige Amsterdamse Cultuurleningen verantwoord onder de Cultuurleningen 2.0. Zie hiervoor 4.5.2.4.

Van het bedrag aan uitstaande leningen heeft een bedrag ad € 23.621 een looptijd van minder dan één jaar.

Voor de voorziening voor oninbare aflossingen verwijzen wij naar 4.5.2.8.

4.5.2.4 Cultuurleningen 2.0

	31-12-2021	31-12-2020
Rotterdamse Cultuurleningen 2.0	158.392	113.501
Gelderse Cultuurleningen 2.0	145.525	44.646
Brabantse Cultuurleningen 2.0	119.438	47.128
Amsterdamse Cultuurleningen 2.0	308.855	139.518
	<u>732.211</u>	<u>344.793</u>

In 2019 is gestart met de uitgifte van Cultuurleningen 2.0. De Cultuurlening 2.0 betreft een samenwerking tussen Cultuur+Ondernemen, verschillende regionale partners en het ministerie van OCW. De doelstelling van Cultuurlening 2.0 is om een efficiënte en effectieve financieringsoplossing te bieden die voldoet aan de behoeften van de markt en die op regionaal niveau wordt uitgedragen. Het Fonds Cultuur+Financiering is de uitvoerder van de leningen.

De Cultuurlening 2.0 is een cofinanciering (50%/50%) van de regionale partners en het ministerie van OCW. Het leenkapitaal wordt door deze partijen beschikbaar gesteld. Er zijn uniforme afspraken gemaakt met de verschillende (reeds bestaande) partners. De kosten van het uitzetten, bemiddeling bij en (bijzonder) beheer van de Cultuurleningen 2.0 worden gedekt uit rentebaten, afsluitprovisies betaald door de leningnemers, beheer- of bemiddelingsvergoeding van de regionale partners en uit de door OCW aan Stichting Cultuur+Ondernemen beschikbaar gestelde gelden inzake Talentleningen. De Cultuurleningen 2.0 zijn in verschillende regio's tegen 3% beschikbaar tot een bedrag van maximaal € 60.000 per leningnemer. Per 1 januari 2021 is het rentepercentage verlaagd naar 1%.

In 2020 zijn de eerste Gelderse en Amsterdamse Cultuurleningen 2.0 uitgegeven. In 2020 zijn er nieuwe afspraken gemaakt met de Amsterdamse partner. Vanaf 1 oktober 2020 vallen de nieuwe leningen onder de regeling Cultuurleningen 2.0.

Ten behoeve van de vergelijkbaarheid zijn de vergelijkende cijfers aangepast. De vooruitontvangen rente van de uitstaande leningen worden niet langer gepresenteerd onder de overlopende passiva, maar gesaldeerd met de uitstaande bedragen van uitstaande leningen.

Van het bedrag aan uitstaande leningen heeft een bedrag ad € 261.287 een looptijd van minder dan één jaar.

Voor de voorziening voor oninbare aflossingen verwijzen wij naar 4.5.2.8.

4.5.2.5 Talentleningen

	31-12-2021	31-12-2020
Talentleningen	932.634	1.181.937
Galerieleningen	11.628	17.748
Noordelijke Cultuurleningen	30.436	40.482
	<u>974.698</u>	<u>1.240.167</u>

Talentleningen zijn leningen voor kunstenaars, culturele instellingen en creatief ondernemers die een volgende stap in hun ontwikkeling willen zetten. De Talentleningen zijn landelijk dekkend tegen 3% rente beschikbaar tot een bedrag van maximaal € 40.000 per leningnemer. De Talentlening is in 2015 gestart op basis van een kapitaalbijdrage van € 3.000.000 die het ministerie OCW voor 10 jaar aan Cultuur+Ondernemen beschikbaar heeft gesteld. In 2020 is er een aanvulling van € 2.300.000 ontvangen ter aanvulling van het Fonds. Per 1 januari 2021 is het rentepercentage verlaagd naar 1%.

In 2018 is Fonds Cultuur+Financiering een samenwerking aangegaan met De Nederlandse Galerie Associatie, gericht op het verstrekken van laagrentende kredieten aan leden van De Nederlandse Galerie Associatie. De modaliteiten en kenmerken van de Galerielening zijn gelijk aan die van de Talentleningen. Er is sinds de lancering in 2018 slechts 1 Galerielening verstrekt. In 2021 is in overleg besloten om vanuit kosten-baten overweging de Galerielening niet voort te zetten.

In 2019 is Fonds Cultuur+Financiering een samenwerking aangegaan met de noordelijke provincies (Groningen, Fryslân en Drenthe, samen met enkele noordelijke gemeentes verenigd in We the North), gericht op het verstrekken van laagrentende kredieten voor de culturele sector in de noordelijke provincies. De modaliteiten en kenmerken van de Noordelijke Cultuurlening zijn gelijk aan die van de Talentleningen. De Noordelijke provincies hebben geen leenkapitaal ter beschikking gesteld maar dragen bij in de kosten van de leningen.

In 2021 is in overleg besloten om de Noordelijke Cultuurlening niet voort te zetten. De cultuursector in de Noordelijke provincies kan gebruik maken van de andere landelijke leenvormen die het Fonds Cultuur+Financiering met Cultuur+Ondernemen beschikbaar stelt.

Van het bedrag aan uitstaande leningen heeft een bedrag ad € 300.172 een looptijd van minder dan één jaar. Voor de voorziening voor oninbare aflossingen verwijzen wij naar 4.5.2.8.

4.5.2.6 Cultuurlening Plus

	31-12-2021	31-12-2020
Cultuurlening Plus	2.482.954	225.000

De Cultuurlening Plus is bedoeld voor innovatie. Het doel van de leningen is om de groei en innovatie te bevorderen en de producenten in staat te stellen meer risico's te nemen en te experimenteren met nieuw werk, nieuwe makers en nieuwe publieksbenaderingen. Het moet hierbij gaan om aanvullende financiering om grotere investeringen mogelijk te maken via leningen, garantstellingen en mogelijke matching. In 2020 stond de faciliteit open voor de podiumkunsten, daarna is dit verbreed naar de hele sector.

Cultuur+Ondernemen heeft van het ministerie van OCW tot en met ultimo 2021 € 7.000.000 ontvangen voor het opzetten en uitlenen van de leenfaciliteit. Vervolgens zal er jaarlijks € 2.000.000 geïnvesteerd worden tot het totaal fondsvermogen van € 13.000.000. Het Fonds Cultuur+Financiering is uitvoerder van de regeling.

De Cultuurlening Plus bedraagt tussen de € 60.000 en € 500.000. De leningen worden uitgegeven tegen 1% rente. Daarnaast kunnen er garantstellingen verstrekt worden. De looptijd van de leningen is maximaal 5 jaar.

Van het bedrag aan uitstaande leningen heeft een bedrag ad € 636.618 een looptijd van minder dan één jaar.

Voor de voorziening voor oninbare aflossingen verwijzen wij naar 4.5.2.8.

4.5.2.7 Coronaleningen

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Cultuur Opstart Lening klein	473.329	32.000
Cultuur Opstart Lening groot	7.429.104	1.083.000
Cultuur Vermogen lening	<u>10.243.290</u>	<u>0</u>
	18.145.722	1.115.000

In 2020 zijn verschillende regelingen ontwikkeld door Cultuur+Ondernemen ter ondersteuning van kunstenaars, culturele instellingen en creatief ondernemers. De regelingen worden gesubsidieerd door het ministerie van OCW. In 2021 is de regeling uitgebreid met de Cultuur Vermogen Lening. Totaal is er € 48.300.000 beschikbaar gesteld door het ministerie ter ondersteuning van de culturele sector. In december 2021 is door het ministerie een extra € 25 miljoen voor het eerste halfjaar 2022 toegezegd.

De leningen zijn bedoeld voor de financiering van toekomstige activiteiten. Het Fonds Cultuur+Financiering is uitvoerder van de regeling. De Cultuur Opstart Lening klein is voor bedragen tussen de € 10.000 en € 50.000. Bedragen boven de € 50.000 vallen onder de Cultuur Opstart Lening groot. De leningen worden uitgegeven tegen 1% rente en bedragen maximaal € 500.000 per leningnemer. De leningen hebben een maximale looptijd van 4 jaar. De Cultuur Vermogen Lening is voor bedragen tussen de € 10.000 en € 500.000. De leningen worden uitgegeven tegen 1% rente en hebben een looptijd van 5 of 10 jaar. De ontvangen afsluitkosten en rentebaten worden teruggestort in de gelden voor OCW.

De kosten van het uitzetten, bemiddeling bij en (bijzonder) beheer van de Cultuur Opstart Lening en Cultuur Vermogen Lening worden gedekt uit door het ministerie van OCW beschikbaar gestelde bedrag.

Van het bedrag aan uitstaande leningen heeft een bedrag ad € 3.544.378 een looptijd van minder dan één jaar. Voor de voorziening voor oninbare aflossingen verwijzen wij naar 4.5.2.8.

4.5.2.8 Voorziening aflossingen

	31-12-2021	31-12-2020
Voorziening overgenomen bancaire cultuurleningen	0	-48.446
Voorziening microkredieten	0	-5.817
Voorziening Amsterdamse Cultuurleningen	-19.829	-33.617
Voorziening Utrechtse Cultuurleningen	-10.808	-17.720
Voorziening Talentleningen	-390.885	-315.991
Voorziening Talentleningen NGA	0	-4.437
Voorziening Rotterdamse Cultuurleningen 2.0	-8.161	-29.543
Voorziening Gelderse Cultuurleningen 2.0	0	-11.728
Voorziening Brabantse Cultuurleningen 2.0	-20.488	-12.384
Voorziening Amsterdamse Cultuurleningen 2.0	0	-1.295
Voorziening Cultuurlening Plus	-503.756	-57.784
Voorziening Cultuur Opstart Lening klein	-1.040	-8.198
Voorziening Cultuur Opstart Lening groot	-400.485	-275.233
Voorziening Cultuur Vermogen Lening	-3.076	0
	<u>-1.358.529</u>	<u>-822.193</u>

Situatie in 2020

Tijdens de eerste golf van de Coronacrisis hebben de leningnemers in 2020 (maart 2020 tot en met augustus 2020) vrijstelling ontvangen voor het betalen van aflossingen en rente. Dit heeft echter tot gevolg dat wij niet konden meten in hoeverre de leningnemers achterlopen met hun verplichtingen. Door de bijzondere situatie destijds was het moeilijk in te schatten welke leningen risicovol zijn. Om toch een beeld te kunnen vormen over eventueel aanvullende kosten in verband met de coronacrisis gaan wij er voor de berekeningen vanuit dat 50% van de leningen risicovol is. Een risicovolle lening wil echter nog niet zeggen dat de lening niet volledig terugbetaald zal worden. Onze ervaringen uit het verleden heeft ons geleerd dat er bij voldoende overleg en tijd ongeveer 50% van de risicovolle leningen nog geïnd kunnen worden. Daarom is er ultimo 2020 voor gekozen om 25% van het uitstaande leningbedrag extra te voorzien.

Beleid per 2021

De voorzieningen bepalen puur op periode van achterstand is in de (post-)Corona periode geen adequate systematiek. Met de introductie van de Coronaleenfaciliteiten en de Cultuurlening Plus verandert bovendien ook de aanpak van het beheer en bijzonder beheer. Het risicoprofiel is, inherent aan het karakter van de nieuwe lening concepten in 2020 en 2021 met hoofdsommen tot maximaal € 500.000, toegenomen.

In de huidige constellatie is het van belang om eerder zicht te hebben op ontwikkelingen bij leningnemers, zodat wij vroegtijdig maatregelen kunnen nemen om een default te voorkomen of het verlies te beperken. Bij leningen waarbij tussentijds geen aflossingen plaatsvinden, kan geen signaalwaarde worden ontleend aan de achterblijvende betalingen, anders dan bij de rentebetaling. Hierbij gaan dan andere zaken spelen zoals negatieve signalen over bedrijfsvoering, achterblijvende bezoekersaantallen, signalen in de pers.

Defaults, voorzieningenbeleid en beheer

Met het verstrekken van cultuurleningen nemen Fonds Cultuur+Financiering en de samenwerkingspartners een risico. Leningnemers kunnen in omstandigheden raken waarbij zij niet, of niet helemaal, aan hun aflossingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt gedragen door de fondsen die de samenwerkingspartners beschikbaar hebben gesteld. Bij de reguliere leningen wordt een norm van 5% default op de toegekende leningen gehanteerd. Daarmee beogen we dat 95% van de leningen wordt terugbetaald, inclusief de verschuldigde rente. Voor de corona-leningen zijn specifieke afspraken gemaakt met het ministerie van OCW met betrekking tot de risico-inschatting. De onderliggende businesscase gaan uit van een mogelijke default van 25% per 2022. In de komende jaren zal duidelijk moeten worden wat de daadwerkelijke default is op deze specifieke leningportefeuille.

Voor het treffen van voorzieningen onderscheiden we 3 fases:

- Normaal beheer: er zijn geen achterstanden en geen negatieve signalen. We treffen geen voorziening;
- Intensief beheer: er zijn negatieve signalen, maar nog geen achterstanden. We bekijken op leningniveau wat een passende voorziening is. De voorziening betreft minimaal 10%;
- Bijzonder beheer, vanaf het moment van 2 termijnen achterstand van rente en/of aflossing, voorzien we 50%.

Voorzieningen kunnen naar boven worden bijgesteld als daar aanleiding toe is.

Bij het treffen van de voorzieningen wordt elk dossier individueel bekeken en beoordeeld. Echter, er is een mate van schattingsonzekerheid.

4.5.3 Vlottende activa

4.5.3.1 Overige vorderingen

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Ontwikkeling financieringsfaciliteiten	0	50.000

Ontwikkeling Financieringsfaciliteiten betrof het nog te ontvangen bedrag van Cultuur+Ondernemen uit hoofde van de bestemmingsreserve Ontwikkeling financieringsfaciliteiten. Cultuur+Ondernemen heeft besloten om de bestemde middelen gefaseerd aan het Fonds beschikbaar te stellen, in lijn met de verwachte uitgaven. Dit bedrag is in 2021 verrekend, waardoor het saldo ultimo boekjaar nihil bedraagt.

4.5.3.2 Overlopende activa

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Vooruitbetaalde lasten	301	8.023

De vooruitbetaalde lasten hadden ultimo 2021 betrekking op vooruitbetaalde automatiseringslasten. Ultimo 2020 had het saldo betrekking op nog door te belasten lasten directievoering aan Stichting Cultuur+Ondernemen. De overlopende activa hebben een looptijd van minder dan één jaar.

4.5.4 Liquide middelen

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Triodos Bank	503.380	503.392
ING Rekening courant	5.398.193	354.047
ING Zakelijke spaarrekening	0	0
	<u>5.901.574</u>	<u>857.439</u>

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar met uitzondering van de liquide middelen bij de Triodos Bank. Deze liquide middelen worden aangehouden ter dekking van de garantstellingen. Voor verdere toelichting zie garantstellingen onder het eigen vermogen.

De liquide middelen bij de Triodos Bank betreffen de dekking voor de samenwerkingsovereenkomst tussen Fonds Cultuur+Financiering en de Triodos Bank met betrekking tot garantstellingen. Deze samenwerking is na overdracht van de beleggingsportefeuille blijven bestaan (zie ook de toelichting op de garantstellingen en liquide middelen).

4.5.5 Eigen vermogen

De mutaties in het eigen vermogen kunnen als volgt worden weergegeven.

4.5.5.1 Algemene reserve

	Stand per 01-01-2021	Stelselwijziging 2021	Onttrekking 2021	Dotatie 2021	Stand per 31-12-2021
Algemene reserve	457.277	0	0	344.751	802.028

Van het positieve resultaat na resultaatbestemming ad € 297.116 wordt een bedrag ad € 344.751 toegevoegd aan de algemene reserve. Dit bedrag is gelijk aan het behaalde resultaat uit beleggingen ad € 357.103 minus de kosten vermogensbeheer ad € 15.924, verhoogd met de vrijval van het resterende deel van de bestemmingsreserve Ontwikkeling Financieringsfaciliteiten ad € 3.572.

4.5.5.2 Bestemmingsreserves

	Stand per 01-01-2021	Stelselwijziging 2021	Onttrekking 2021	Dotatie 2021	Stand per 31-12-2021
Garantstellingen	1.923.827	0	0	0	1.923.827
Leningfonds microkredieten	259.484	0	0	1.500	260.984
Ontwikkeling financieringsfaciliteiten	3.572	0	3.572	0	0
	2.186.883	0	3.572	1.500	2.184.810

Garantstellingen

Per 2015 is een bestemmingsreserve ingericht voor de garantstellingen op bancaire financieringen die het Fonds heeft afgegeven aan Triodos Bank of Triodos Cultuurfonds. De Stichting Fonds Cultuur+Financiering staat bij de Triodos Bank en/of bij Triodos Cultuurfonds in specifieke gevallen borg voor kunstenaars en culturele instellingen die daar cultuurleningen hebben afgesloten. Per 1 juli 2018 is het Triodos Cultuurfonds opgeheven, zodat alleen nog garantstellingen afgegeven kunnen worden op leningen van Triodos Bank. De nieuwe afspraken zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst, die in 2018 is geactualiseerd. Voor de borgstellingen heeft het Fonds Cultuur+Financiering liquiditeiten ondergebracht bij Triodos Bank Private Banking. Het vermogen dat maximaal aanspreekbaar is voor garantstellingen van cultuurleningen is in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst naar beneden gebracht tot een bedrag van € 450.000. Voorgaande jaren was dit een bedrag van € 2.000.000. Hiervoor dienen de liquiditeiten minimaal € 500.000 te bedragen. Doordat Triodos Bank N.V. een multiplier van zes hanteert is bij een garantstellingsvermogen van maximaal € 450.000 een potentieel bedrag aan cultuurleningen beschikbaar van maximaal € 2,7 miljoen. Het huidige uitstaande bedrag is hoger omdat de borgstellingen uit het verleden niet zijn opgezegd. Door het vervallen van borgstellingen zal het uitstaande bedrag de komende jaren dalen.

In 2021 zijn geen nieuwe borgstellingen verstrekt. Elk kwartaal ontvangt het Fonds een gedetailleerd overzicht van de uitstaande borgstellingen van de Triodos Bank. Ultimo boekjaar bedraagt het totale bedrag aan maximale garanties € 1.466.807 ten behoeve van 23 debiteuren.

Leningfonds microkredieten

Het Leningfonds microkredieten biedt de funding en zekerheid voor de microkredieten die het Fonds voor eigen rekening en risico verstrekt aan kunstenaars, culturele instellingen en creatief ondernemers. Bij de overdracht van de toenmalige leenportefeuille in 2012 (destijds genaamd 'Cultuurleningen klein') heeft Cultuur+Ondernemen dit bestemmingsfonds bij het Fonds ingericht.

Het Leningfonds microkredieten kan worden aangesproken om de risico's op rente en aflossingen van microkredieten te kunnen dragen, de zorg voor de administratieve afhandeling van de overgenomen leningportefeuille op zich te kunnen nemen en dekking van de bemiddeling en het beheer van nieuw verstrekte microkredieten. In 2015 heeft de raad van toezicht ingestemd met het besluit om het Leningsfonds microkredieten af te toppen op € 350.000. De dotatie in 2021 betreft de mutatie in de voorziening dubieuze vorderingen.

Ontwikkeling financieringsfaciliteiten

Met de intrekking van de Wet Werk en Inkomen Kunstenaars (WWIK) in 2012, is ook de mogelijkheid voor met name gemeenten komen te vervallen om vanuit het flankerend beleid kunstenaars en creatieven te voorzien van investeringskapitaal en kredieten. Gemeenten hebben aangegeven deze mogelijkheden gedurende een eventuele overgangsregeling, maar ook daarna, beschikbaar te willen houden. Ten tijde van het opheffen van de WWIK is hiervoor een bestemmingsreserve ingericht. De ontwikkeling van regionale cultuurleningen en de cultuurlening 2.0 is mede uit deze bestemmingsreserve gefinancierd. Ook in 2020 zijn de kosten hiervoor onttrokken uit de bestemmingsreserve. In 2021 is door het bestuur besloten om het restant van deze reserve ad € 3.572 te laten vrijvallen ten gunste van de overige reserve.

4.5.5.3 Bestemmingsfondsen

	Stand per 01-01-2021	Stelselwijziging 01-01-2021	Onttrekking 2021	Dotatie 2021	Stand per 31-12-2021
Leningfonds Galerieleningen	45.563	0	-50.000	4.437	0
Regionale fondsen	455.828	-455.828			0
Leningfonds Talentleningen	3.990.864	-3.990.864			0
Totaal	4.492.255	-4.446.692	-50.000	4.437	0
	Stand per 01-01-2020	Stelselwijziging 01-01-2020	Onttrekking 2020	Dotatie 2020	Stand per 31-12-2020
Leningfonds Galerieleningen	50.000	0	-4.437	0	45.563
Regionale fondsen	889.692	-889.692	0	0	0
Leningfonds Talentleningen	2.172.278	-2.172.278	0	0	0
Totaal	3.111.970	-3.061.970	-4.437	-	45.563

In 2018 is Fonds Cultuur+Financiering een samenwerking aangegaan met De Nederlandse Galerie Associatie, gericht op het verstrekken van laagrentende kredieten aan leden van De Nederlandse Galerie Associatie. Voor het verstrekken van de Galerielening zal Fonds Cultuur+Financiering gedurende de looptijd van de samenwerking een revolverend budget beschikbaar houden en beheren van € 200.000. De Nederlandse Galerie Associatie heeft € 50.000 (een kwart van het budget) beschikbaar gesteld. In 2021 komt de samenwerking ten einde en wordt de inleg ad € 50.000 terugbetaald aan de Nederlandse Galerie Associatie. De dotatie ad € 4.437 heeft betrekking op de mutatie van de voorziening van de dubieuze debiteuren.

De regionale fondsen en het leningfonds Talentleningen worden als gevolg van de stelselwijziging niet langer gerubriceerd als bestemmingsfondsen. Het regionale fonds wordt gerubriceerd onder de langlopende schulden als Leningsfaciliteit Utrechtse Cultuurleningen en het leningfonds Talentleningen maakt onderdeel uit van de rekening-courantschuld aan Stichting Cultuur+Ondernemen. Zie voor een nadere toelichting hoofdstuk 4.3 ' Grondslagen voor waardering en resultaat' onder het kopje stelselwijziging.

4.5.6 Langlopende schulden

	31-12-2021	31-12-2020
Rekening-courant Stichting Cultuur + Ondernemen	0	2.098.116
Leningsfaciliteit Utrechtse Cultuurleningen	452.808	455.828
	452.808	2.553.944

Rekening-courant Stichting Cultuur + Ondernemen

Fonds Cultuur+Financiering betreft de uitvoerende partner van Stichting Cultuur+Ondernemen voor wat betreft het uitzetten van leningen. Doordat de gelden bestemd om uit te lenen veelal in Stichting Cultuur+Ondernemen worden ontvangen en worden doorgestort naar Fonds Cultuur+Financiering is de rekening-courantschuld ontstaan. Daarnaast vinden op grond van de samenwerkingsovereenkomst tussen Fonds Cultuur+Financiering en Stichting Cultuur+Ondernemen diverse onderlinge transacties plaats betrekking hebbende op het beheer van de uitgegeven leningen welke worden verrekend met de rekening-courant.

Op 1 januari 2022 worden de financieringsactiviteiten van Stichting Fonds Cultuur+Financiering overgedragen aan Stichting Cultuur+Ondernemen middels een akte van cessie. De rekening-courantschuld zal hierbij volledig worden verrekend. Het volledige saldo van de openstaande schuld ad € 26.001.610 wordt daarom verantwoord onder de aflossingsverplichtingen langlopende schulden (4.5.7.1) onderdeel uitmakend van de kortlopende schulden.

Leningfonds Utrechtse Cultuurlening

In 2014 is het Fonds Cultuur+Financiering samen met Cultuur+Ondernemen een samenwerking aangegaan met de gemeente Utrecht, de provincie Utrecht en het KF Hein fonds, gericht op het verstrekken van laagrentende kredieten aan kunstenaars en creatieven in de provincie Utrecht. Voor deze regeling hebben partijen maximaal € 500.000 ter beschikking gesteld. Het verloop van het Leningfonds Utrechtse Cultuurlening in het verslagjaar is toegelicht in bijlage 6.1. Naar aanleiding van de stelselwijziging wordt het saldo in de jaarrekening niet langer bestempeld als bestemmingsfonds maar als langlopende schuld, aangezien de resterende middelen terugbetaald dienen te worden aan de provincie Utrecht.

De intentie is om de faciliteit de komende jaren in stand te houden. Vooral nog kan het volledige bedrag daarom als een langlopende schuld met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar worden beschouwd.

4.5.7 Kortlopende schulden

4.5.7.1 Aflossingsverplichtingen langlopende schulden

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Rekening-courant Stichting Cultuur + Ondernemen	26.001.610	0

Op 1 januari 2022 worden de financieringsactiviteiten van Stichting Fonds+Financiering overgedragen aan Stichting Cultuur+Ondernemen middels een akte van cessie. De rekening-courantschuld zal middels deze overdracht volledig worden afgelost en wordt derhalve in de jaarrekening als kortlopend gepresenteerd.

4.5.7.2 Crediteuren

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Crediteuren	13.069	18.571

4.5.7.3 Overlopende passiva

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Nog te betalen accountantskosten	11.352	12.100
Nog te betalen administratiekosten	2.010	0
Beheerkosten beleggingen	3.525	3.001
Te verrekenen posten Cultuur+Ondernemen	0	37.121
Overige nog te betalen kosten	<u>1.094</u>	<u>13.069</u>
	17.981	65.291

De nog te betalen accountantskosten betreft een reservering voor het nog niet in rekening gebrachte deel van de kosten voor controle van de jaarrekening 2021. De nog te betalen administratiekosten hebben betrekking op werkzaamheden ten behoeve van ondersteuning bij het opstellen van de jaarrekening. Net als in 2020 zijn ook de beheerkosten van de beleggingen voor het 4^e kwartaal opgenomen als een nog te betalen post.

De nog te verrekenen posten met Cultuur+Ondernemen zijn verrekend met de rekening-courant. De overige nog te betalen kosten hadden ultimo 2020 betrekking op directievoering. In 2021 is alles gedurende boekjaar gefactureerd.

Onder de overlopende passiva zijn geen bedragen opgenomen met een looptijd van langer dan één jaar.

4.5.8 Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Er zijn geen verdere verplichtingen.

4.5.9 Gebeurtenissen na balansdatum

Stichting Fonds Cultuur+Financiering is opgericht in lijn met de doelstellingen van Stichting Cultuur+Ondernemen met het idee om het verstrekken van leningen en borgstellingen en het daarvoor vanuit Stichting Cultuur+Ondernemen verstrekte en geormerkte vermogen separaat onder te brengen bij Stichting Fonds Cultuur+Financiering. Dit om eventuele risico's die aan dergelijke activiteiten verbonden waren buiten de exploitatie van Stichting Cultuur+Ondernemen te houden en andersom, zodat ook de eventuele risico's van Stichting Cultuur+Ondernemen niet dit geormerkte vermogen beïnvloeden.

Beide partijen zijn overeengekomen dat dit niet langer wenselijk en noodzakelijk is. Om de opzet te vereenvoudigen zijn de financieringsactiviteiten met ingang van 1 januari 2022 ondergebracht bij Stichting Cultuur+Ondernemen middels een akte van cessie. Hierbij zijn alle activa en passiva van Stichting Fonds Cultuur+Financiering overgebracht naar Stichting Cultuur+Ondernemen met uitzondering van de effecten, de algemene reserve en de bestemmingsreserves voor garantstellingen en de microkredieten.

4.6 Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2021

4.6.1 Baten

	<u>31-12-2021</u>	<u>Begroting</u>	<u>31-12-2020</u>
Afsluitkosten op leningen	1.575	12.250	2.600
Inkomsten uit rente op leningen	2.222	20.908	20.341
Bijdragen regio's Amsterdam en Utrecht	7.850	0	25.852
Bijdragen partners aan fondsmanagement	232.592	133.000	207.551
Dekking voor voorziening oninbaar	<u>627.199</u>	<u>60.093</u>	<u>538.955</u>
	871.438	226.251	795.299

De kosten van het uitzetten, bemiddeling bij en (bijzonder) beheer van de regionale cultuurleningen worden gedekt uit afsluitprovisies en inkomsten uit rente op leningen betaald door de leningnemers, beheer- of bemiddelingsvergoeding van de regionale partners en/of uit de respectievelijke leningfondsen, zoals nader overeengekomen met de regionale partners. De bijdrage van partners aan fondsmanagement betreft de doorberekening aan Cultuur+Ondernemen voor de verrichte werkzaamheden. Cultuur+Ondernemen dekt dit vanaf 2017 uit de beschikbaarstelling van € 3.300.000 voor de Leenfaciliteit Talentontwikkeling. In 2020 is beschikbaarstelling uitgebreid met € 2.300.000 tot in totaal € 5.600.000.

De voorziening voor oninbaarheid wordt gedekt door Stichting Cultuur+Ondernemen. Cultuur+Ondernemen brengt deze lasten vervolgens in mindering op de bij Cultuur+Ondernemen ontstane schuldposities per leningsoort of regionale partner afhankelijk van de gemaakte afspraken. De omvang wordt bepaald door de mutatie van de voorziening voor oninbaarheid van de verschillende leningsoorten.

De dekking voor voorziening oninbaar is hoger dan begroot vanwege de forse toename van de leenportefeuille.

4.6.2 Lasten

4.6.2.1 Kosten leningen

	<u>31-12-2021</u>	<u>Begroting</u>	<u>31-12-2020</u>
Bemiddeling en beoordeling leningen	0	0	14.100
Administratie leningen	0	0	31.944
Bijzonder beheer leningen	0	0	5.632
Terugbetaling inleg Galerielening	50.000	0	4.437
Voorziening oninbaar	<u>620.795</u>	<u>60.093</u>	<u>538.956</u>
	670.795	60.093	595.069

Voor bemiddeling en beoordeling van nieuwe leningen, administratie en bijzonder beheer leningen heeft Stichting Cultuur+Ondernemen in 2021 niet langer een afzonderlijk bedrag aan Stichting Fonds Cultuur+Financiering in rekening gebracht. Deze lasten zijn direct verrekend met de bijdragen partners aan fondsmanagement.

De terugbetaling inleg Galerielening heeft betrekking op de terugbetaling van het oorspronkelijk ontvangen bedrag ad € 50.000 van de Nederlandse Galerie Associatie. Hiervoor is een bestemmingsfonds gevormd. In de begroting werd hier nog geen rekening mee gehouden, omdat deze transactie op basis van de oude grondslagen niet zichtbaar was in het resultaat, maar rechtstreeks zou worden verwerkt in het eigen vermogen. Zie verder ook toelichting 4.5.5.5.

De kosten voor de voorziening oninbaar betreffen de mutaties van de voorzieningen aflossingen, zie hiervoor toelichting 4.5.2.8.

De kosten voor de voorziening oninbaar zijn hoger dan begroot vanwege de forse toename van de leenportefeuille.

4.6.2.2.1 Algemene administratie

	<u>31-12-2021</u>	<u>Begroting</u>	<u>31-12-2020</u>
Vergoeding administratie Cultuur+Ondernemen	31.961	15.558	42.786

Deze lasten zijn voor het uitvoeren van de administratie en het generieke (niet aan leningen toe te schrijven) beheer van het Fonds Cultuur+Financiering in 2021. De lasten zijn conform overeenkomst door Cultuur+Ondernemen in rekening gebracht. De kosten zijn hoger dan begroot vanwege het doorvoeren van de standaardisatie met betrekking tot administratieve vastlegging.

4.6.2.2.2 Directievoering

	<u>31-12-2021</u>	<u>Begroting</u>	<u>31-12-2020</u>
Beheervergoeding management	146.505	117.600	127.316

De beheervergoeding management heeft betrekking op de lasten voor directievoering over het Fonds Cultuur+Financiering die niet aan specifieke leningenproducten zijn toe te schrijven. Het bestuur heeft zich in 2021 voornamelijk bezig gehouden met algemene zaken, het opzetten van de nieuwe coronaleningen en het vereenvoudigen van de organisatiestructuur, waaronder de overdracht van de financieringsactiviteiten per 1 januari 2022 aan Stichting Cultuur+Ondernemen. Hierdoor zijn de kosten hoger dan begroot.

4.6.2.2.3 Communicatie & Marketing

	<u>31-12-2021</u>	<u>Begroting</u>	<u>31-12-2020</u>
Communicatie en marketing	5.817	0	10.622

Deze kosten bestaan uit marketing- en communicatieactiviteiten van het Fonds, zoals het ontwikkelen van een brochure, advertenties en een presentatiesjabloon. De marketingkosten zijn in de begroting opgenomen onder de algemene lasten.

4.6.2.2.4 Accountantskosten en juridisch advies

	<u>31-12-2021</u>	<u>Begroting</u>	<u>31-12-2020</u>
Accountantskosten	40.081		23.636
Juridische kosten	<u>1.026</u>		<u>16.612</u>
	41.106	25.000	40.248

De accountantskosten hebben betrekking op de jaarrekeningcontrole 2021 en de overdracht naar een nieuwe accountant. De kosten zijn gestegen in verband met de overstap naar een nieuwe accountant. De juridische kosten bestonden in 2020 uit kosten voor een raamovereenkomst tussen Cultuur+Ondernemen en Fonds Cultuur+Financiering en voor het opzetten van de coronaleningovereenkomsten. In 2021 hebben de juridische kosten betrekking op het opzetten van de nieuwe vereenvoudigde structuur met Stichting Cultuur+Ondernemen.

4.6.2.2.5 Algemene lasten

	<u>31-12-2021</u>	<u>Begroting</u>	<u>31-12-2020</u>
Overige algemene kosten	2.944		1.990
	<u>2.944</u>	8.000	<u>1.990</u>

De overige algemene kosten betreffen voornamelijk kosten voor de opmaak van het jaarverslag en de aansprakelijkheidsverzekering voor het bestuur.

Personeel

Bij de stichting zijn in 2021 geen personeelsleden werkzaam. De directeur-bestuurder wordt op basis van een contract voor bepaalde tijd extern ingehuurd. Hoewel het Fonds Cultuur+Financiering niet valt onder de Wet Normering Topinkomens (WNT), zoekt de raad van toezicht toch aansluiting bij de WNT voor het vaststellen van de bezoldiging van de directeur-bestuurder en het bezoldingsmaximum dat ook Cultuur+Ondernemen hanteert, te weten € 209.000.

De inhuur van de interim directeur-bestuurder is in 2020 aangegaan tegen een tarief ruim onder de WNT-norm voor interim-bestuurders. In 2021 is gekozen om de interim vervulling van de positie voort te zetten in verband met de heroriëntatie op de leenactiviteiten en governance structuur die in 2020 – 2021 heeft plaatsgevonden. Daarnaast verliep de vervulling van de positie van adjunct-directeur Financien bij Cultuur+Ondernemen minder voorspoedig dan gehoopt, waardoor de interim positie van de directeur-bestuurder steeds moest worden verlengd.

Na 12 maanden interim functievervulling, in dit geval per 1 februari 2021, geldt het algemene WNT-maximum van € 209.000 exclusief BTW. De vergoeding van de interim-bestuurder in de periode februari-december 2021 bedroeg € 111.450 exclusief BTW voor 743 uur. Er was door bovengenoemde omstandigheden sprake van een verschil met het referentiebedrag van € 12.352 exclusief omzetbelasting.

Per 1 januari 2022 is met de overgang naar de nieuwe governance structuur van Cultuur+Ondernemen en het Fonds een einde gekomen aan de externe inhuur van de directeur-bestuurder.

4.6.3 Financiële baten en lasten

4.6.3.1 Algemene rentebaten en lasten

	<u>31-12-2021</u>	<u>Begroting</u>	<u>31-12-2020</u>
Rente- en bankkosten	-16.372	0	-48
Beheerlasten effecten	-15.924	-14000	-14.619
	<u>-32.296</u>	<u>-14.000</u>	<u>-14.667</u>

In 2021 is er sprake van negatieve rente over het saldo liquide middelen. Kosten en belastingen vermogensbeheer houden verband met het beheer van de beleggingsportefeuille bij Insinger Gilissen.

Het betreft de dienstverlening, het administreren van de beleggingsportefeuille, alle beleggingsinformatie, de transactiekosten voor aan- en verkooporders en afdracht van eventuele belasting over transactiewaarden.

4.6.3.2 Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten

	<u>31-12-2021</u>	<u>Begroting</u>	<u>31-12-2020</u>
Baten uit beleggingen	13.098	15.000	30.102

Baten uit beleggingen bestaan uit ontvangen dividenden op aandelen en couponrenten op obligaties.

4.6.3.3 Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten

	<u>31-12-2021</u>	<u>Begroting</u>	<u>31-12-2020</u>
Ongerealiseerd koersresultaat	251.779		131.465
Gerealiseerd koersresultaat	92.225		-71.151
	<u>344.004</u>	<u>0</u>	<u>60.314</u>

Het ongerealiseerde koersresultaat betreft een waarde stijging van de nog niet verkochte effecten. Het gerealiseerd koersresultaat betreft het behaalde koersresultaat op de in 2021 verkochte effecten.

Vaststelling jaarrekening door Raad van Toezicht

Amsterdam, 24 maart 2022

M. Vencken
Voorzitter

L. Hendricks
Lid

C. Oosterbaan
Lid

T. Kothe
Lid

J. Bakker
Lid

A. Dursun
Lid

5. Controleverklaring

5.1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Watermanweg 80
Postbus 23123
3001 KC Rotterdam
T: 088 277 10 24
egon.deprouw@mazars.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur en de Raad van Toezicht van
Stichting Fonds Cultuur+Financiering

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Fonds Cultuur+Financiering te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fonds Cultuur+Financiering per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende Rijk-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2021;
- de staat van baten en lasten over 2021; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fonds Cultuur+Financiering zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Mazars N.V. statutair gevestigd te Rotterdam (KvK Rotterdam nr. 24389296)

mazars

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het voorwoord;
- het Verslag Raad van Toezicht;
- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de RJK-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

mazars

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht en het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht en het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Rotterdam, 29 maart 2022

Mazars N.V.

Origineel getekend door: E. de Prouw MSc RA

6. Bijlagen

6.1 Budget en saldioverzicht Utrechtse Cultuurlening

Per 31 december 2021

	2021	2020
Budget Utrechtse Cultuurlening per 1 januari	455.828	477.157
bij Toevoegingen aan beschikbaarstelling	-	-
af Beheerlasten	-5.000	-5.000
af kosten adviesgesprekken	-2.850	-2.850
bij Rente-opbrengsten op leningen	-2.082	1.638
af/bij Mutatie voorziening dubieuze vorderingen	6.912	-15.117
	<u>-3.020</u>	<u>-21.329</u>
Budget per 31 december	452.808	455.828

Saldi Utrechtse Cultuurlening per 31 december

Uitstaande vorderingen (excl deel voorzien)	55.171	53.159
Deel voorziene dubieuze debiteuren	10.808	17.720
Afschrijving oninbare vorderingen	-	-
	<u>65.979</u>	<u>70.879</u>
Saldo Vorderingen per 31 december	65.979	70.879
Saldo Liquide middelen per 31 december	386.829	384.949

Verloop Saldo Vorderingen Utrechtse Cultuurlening

	2021
Saldo Vorderingen per 1 januari	70.879
Af Aflossingen en rente	-37.928
Af Definitief oninbaar	-
bij Verstrekte leningen	33.028
	<u>-4.900</u>
Saldo Vorderingen per 31 december	65.979

